

Kindercentrum De Kleine Tuin

Pedagogisch beleidsplan Kindercentrum De Kleine Tuin

Vertrouwelijk

Een document van Kindercentrum De Kleine Tuin®

30 november 2013

Informatie sheet

26/6/2013	Yasmina en Janet	V1	Eerste draft versie
30/11/2013	Yasmina en Janet	V2	Tweede draft versie
05/08/2015	Yasmina en Janet	V3	Derde draft versie
19/10/2015	Yasmina	V4	Vierde draft versie
01/06/2016	Yasmina	V5	Vijfde draft versie
14/03/2016	Yasmina	V6	Zesde draft versie
10/2017	Yasmina	V7	Zevende draft versie
11/2017	Yasmina	V8	Achtste draft versie
12/2017	Yasmina	V9	Negende draft versie
01/2018	Yasmina	V10	Tiende draft versie
04/2018	Yasmina	V11	Elfde draft versie
11/2018	Yasmina	V12	Twaalfde draft versie
05/2020	Yasmina	V13	Dertiende draft versie

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	7
2. VISIE	8
3. HET PEDAGOGISCH KADER	9
• DE PRINCIPES	9
○ <i>Lichamelijke en emotionele veiligheid en welbevinden Bij De Kleine Tuin wordt gezorgd voor een veilige en gezonde omgeving. Alle kinderen voelen zich welkom en hebben met één of meer pedagogisch medewerkers een vertrouwensband. De kinderen voelen zich ook vertrouwd met en veilig tussen de andere kinderen in de groep. Tijdens al onze activiteiten krijgt elk kind de ruimte om mee te doen op zijn/haar eigen wijze.</i>	9
○ <i>Samenwerking met ouders Bij De Kleine Tuin is de opvoeding van jonge kinderen gebaseerd op samenwerking met ouders.</i>	9
○ <i>Kinderen leren spelend en actief in relatie met hun omgeving Hun ouders, pedagogisch medewerkers, hun speelkameraadjes en de fysieke omgeving staan centraal in het leerproces. Kinderen nemen niet passief over wat volwassenen aandragen. Ze leren door spelen, doen, uitproberen, kijken, imiteren, meedoen en aanwijzingen. Ze bouwen samen met anderen een gedeelde wereld op.</i>	9
○ <i>De pedagogisch medewerkers hebben een actieve rol De pedagogisch medewerkers van De Kleine Tuin scheppen voorwaarden voor leren en ontwikkelen. Ze zien kansen voor spel, leren en contact die zich spontaan voordoen. Ze creëren kansen door activiteiten aan te bieden.</i>	9
○ <i>Ruime benadering De opvoeding in ons kindercentrum is evenwichtig gericht op alle aspecten van de ontwikkeling van het kind: op de emotionele, sociale, cognitieve, creatieve, motorische en morele ontwikkeling.</i>	9
○ <i>Autonomie en verbondenheid Enerzijds is er respect en ruimte voor de eigenheid en autonomie van ieder kind. Anderzijds leert het kind mee te doen met het dag- en leefritme van de groep en om zich aan te passen. Ieder kind heeft in ons centrum recht om bij te dragen aan het geheel.</i>	9
○ <i>Respect voor diversiteit Pedagogisch medewerkers van De Kleine Tuin hebben respect voor diversiteit (verschillen tussen mensen) en laten dat door hun gedrag zien. Kinderen worden geleerd om positief om te gaan met verschillen die betrekking hebben met leeftijd, sekse, chronisch ziek kind, handicaps of sociaal-culturele achtergrond.</i>	10
○ <i>De doorgaande lijn Opvoeders sluiten aan bij de ontwikkeling van het kind en helpen het kind om de competenties te ontwikkelen die hij of zij nodig heeft in de volgende fase, op de basisschool.</i>	10
○ <i>Taalontwikkeling</i>	10
• DE KENMERKEN VAN HET LEREN VAN JONGE KINDEREN	10
4. DE KLEINE TUIN	11
• DE LOCATIE	11

• DE STAMGROEPEN	12
• DE WETTELIJKE PKR	12
• STAMGROEP 'DE WORTELJTJES'	12
• STAMGROEP 'DE SPRUITJES'	12
• STAMGROEP 'DE TOMATEN'	12
• STAMGROEP 'DE BOONTJES'	13
• VERLATEN VAN DE STAMGROEPSRUIMTE	13
• WEN BELEID	14
• WENNEN OP DE GROEP – EXTERN-	14
BSO EXTERN	14
• WENNEN OP DE GROEP –INTERN-	14
VAN KDV NAAR BSO	15
• STRUCTUREEL EN INCIDENTEEL AFNEMEN VAN EXTRA DAGEN	15
• DAGRANDEN	16
5. ONTWIKKELING PERSOONLIJKE COMPETENTIE	18
• EMOTIONELE COMPETENTIES	18
• COGNITIEVE COMPETENTIES	19
• TAAL EN COMMUNICATIEVE COMPETENTIES	19
• MOTORISCH-ZINTUIGLIJKE COMPETENTIES	19
• EXPRESSIEVE EN BEELDENDE COMPETENTIES	20
6. ONTWIKKELING SOCIALE COMPETENTIE	21
• DIT DOEN WIJ DOOR HET INZETTEN VAN DE PEDAGOGISCH MEDEWERKER- KIND INTERACTIE	21
• DIT DOEN WIJ DOOR HET INZETTEN VAN DE GROEP	21
• DIT DOEN WIJ DOOR HET INZETTEN VAN ACTIVITEITEN	22
7. WAARBORGING EMOTIONELE VEILIGHEID	23
• GOEDE EN VERTROUWDE RELATIES	23
○ <i>Tussen pedagogisch medewerksters en ouders .....</i>	<i>23</i>
○ <i>Tussen pedagogisch medewerkster en kind .....</i>	<i>23</i>
○ <i>Vertrouwde relaties tussen de kinderen onderling .....</i>	<i>24</i>
• STRUCTUUR EN VOORSPELBAARHEID	24
• EEN GEZONDE OMGEVING EN BASISBEHOEFES	24
8. WAARDEN EN NORMEN	25
• DE ROL VAN DE KLEINE TUIN	25
9. KWALITEIT	26
• PERSONEEL	26
• VOG EN CONTINUEE SCREENING, PERSONENREGISTER	26
• VASTE-GEZICHTENCRIERIUM	26
• OPLEIDINGSEISEN	27
• TAALISEN	27
• BABYSPECIALISTEN	27
• PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER	27
• MENTORSCHAP	27

•	ONDERSTEUNING IN BIJZONDERE GEVALLEN.....	28
10.	BSO.....	29
11.	VISIE VAN ONZE BSO	30
12.	HET PEDAGOGISCH KADER.....	31
•	DE PRINCIPES	31
○	<i>Veiligheid en welbevinden en de rol van de pedagogisch medewerker .....</i>	<i>31</i>
○	<i>Autonomie en participatie.....</i>	<i>32</i>
○	<i>Spelen, sporten en vrije tijd .....</i>	<i>32</i>
○	<i>Leren en ontwikkelen.....</i>	<i>32</i>
○	<i>Relaties in de groep.....</i>	<i>33</i>
○	<i>Samenwerken met ouders.....</i>	<i>33</i>
13.	DE KLEINE TUIN	34
•	DE LOCATIE	34
•	DE STAMGROEPEN	35
•	DE WETTELIJKE PKR	35
•	STAMGROEP 3-5 JAAR 'DE BOONTJES'	35
•	STAMGROEP 5-7 JAAR 'DE POMPOENEN'	35
•	STAMGROEP 7-13 JAAR 'DE PEPERS'	35
•	WENBELEID.....	36
○	<i>Van kdv naar bso – Intern wenbeleid .....</i>	<i>36</i>
○	<i>Bso – Extern wenbeleid.....</i>	<i>36</i>
•	STRUCTUREEL EN INCIDENTEEL AFNEMEN VAN EXTRA DAGEN	36
•	DAGRANDELEN	37
•	SAMENVOEGEN	37
14.	DE PEDAGOGISCHE DOELEN.....	38
•	VIER PEDAGOGISCHE BASISDOELEN.....	38
○	○ <i>Zich lichamelijk en emotioneel veilig voelen omdat veiligheid een basisvoorwaarde is voor ontdekken en ontwikkelen.....</i>	<i>38</i>
○	○ <i>Zich persoonlijk ontwikkelen omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor persoonlijke talenten. ....</i>	<i>38</i>
○	○ <i>Zich sociaal ontwikkelen omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor sociale ontwikkeling.</i>	<i>38</i>
○	○ <i>Waarden en normen meekrijgen die hen helpen op te groeien tot zelfstandige, actieve, aardige, sociaal voelende en democratisch denkende burgers.....</i>	<i>39</i>
•	DE PEDAGOGISCH MEDEWERKER EN DE LEIDINGGEVENDE	40
•	DE MIDDELEN	40
○	<i>Interactieve vaardigheden.....</i>	<i>40</i>
○	<i>Organisatie van de groep .....</i>	<i>41</i>
○	<i>Dagritme.....</i>	<i>41</i>
○	<i>Kinderparticipatie .....</i>	<i>42</i>
○	<i>Spel- en activiteitenbegeleiding .....</i>	<i>43</i>
○	<i>De binnen- en buitenruimte.....</i>	<i>43</i>
○	<i>Observeren en volgen .....</i>	<i>43</i>

○	<i>Samenwerken met de omgeving</i>	45
16.	PERSONEEL VAN DE BSO	47
•	DE PEDAGOGISCH MEDEWERKERS	47
•	ONDERSTEUNING IN BIJZONDERE GEVALLEN.....	47
○	<i>Uitstapjes</i>	48
○	<i>Viering bijzondere feesten</i>	48
○	<i>Samenwerking met externen</i>	48
17.	BIJZONDERE PROTOCOLLEN	50

1. Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum De Kleine Tuin. Hierin omschrijven we alle informatie die vanuit wet- en regelgeving zijn vastgelegd en de uitvoering daarvan in ons kindercentrum.

Het pedagogisch beleidsplan is voor onze pedagogisch medewerkers een belangrijk instrument. Het geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor een gelijke aanpak. Tevens biedt het inzicht aan ouders.

Kindercentrum De Kleine Tuin biedt kleinschalige kinderopvang voor kinderen van 0–4 jaar en buitenschoolse opvang voor kinderen van 4-13 jaar.

Per groep bieden wij ook enkele plaatsen voor chronische zieke (lichamelijk en/of geestelijk) kinderen. Op deze manier leren en ervaren gezonde kinderen wat het is om als kind chronisch ziek te zijn en anderzijds steken de chronisch zieke kinderen veel op van de gezonde kinderen en komen daardoor automatisch op een hoger plan.

Bij kinderen die deze specifieke verpleegkundige zorg nodig hebben kan gedacht worden aan, kinderen met:

- Aangeboren hartafwijkingen
- Afhankelijkheid van medicatie
- Voedingsstoornissen
- Afhankelijkheid van zuurstof
- Luchtwegproblemen
- Gedragsproblemen

Zorg en activiteit worden afgestemd naar behoefte en kunnen van het kind.

Naast de opvoedkundige aspecten is bijzondere aandacht besteed aan uitstraling en sfeer. De inrichting is huiselijk met natuuraccenten. Op het dakterras is bevinden onze moestuinen, waar de kinderen op een speelse manier kennis kunnen maken met de natuur.

2. Visie

Kindercentrum De Kleine Tuin biedt in een prettige en huiselijke omgeving opvang aan waar kinderen spelen, leren, vrienden maken en ook nog eens kennis maken met de natuur. Op deze manier leveren wij een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van het jonge kinderen en dat maakt een wereld van verschil.

In de groepen wordt gespeeld, geslapen en gegeten. De groepen bieden de kinderen een basis voor veiligheid en vertrouwen. Met veiligheid bedoelen we hier een veilige basis waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Het veilige gevoel wordt in de eerste plaats ontleend aan de persoonlijke relatie met de pedagogisch medewerkers van hun groep. Deze relatie geven we vooral inhoud door op iedere groep met minimaal 3 vaste pedagogisch medewerkers te werken. Voor de chronisch zieke kinderen werken we met specialistische medewerkers. Naast de pedagogisch medewerkster kunnen ook bekende leeftijdgenootjes in de groep een gevoel van veiligheid bevorderen. Jonge kinderen kunnen al aan elkaar gehecht zijn. Tenslotte hebben we met een duidelijk dagritme en goede inrichting van de groep een huiselijke sfeer van veiligheid en geborgenheid gecreëerd.

De Kleine Tuin biedt kinderdagopvang voor maximaal 50 kindplaatsen. De leidinggevenden en de pedagogisch medewerkers kunnen zich hierbij concentreren op de opvang van een relatief klein aantal kinderen waarbij meer ruimte is voor persoonlijke aandacht voor zowel het kind als de ouders. De specialistische medewerkers ten behoeve van de chronisch zieke kinderen neemt daarin een bijzondere plaats in.

3. Het pedagogisch kader

Wij volgen het 'Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar'. Vanuit deze basis biedt ons kindercentrum leer- en ontwikkelingsmogelijkheden en laat veel ruimte voor de verschillen in ontwikkeling.

Voor de chronische zieke kinderen werken wij volgens het programma "de kleine stapjes".

- **De principes**

In deze paragraaf gaan we achtereenvolgens in op de principes die richting geven aan ons pedagogisch kader:

- Lichamelijke en emotionele veiligheid en welbevinden
- Samenwerking met de ouders
- Kinderen leren spelend en actief in relatie met hun omgeving
- De pedagogisch medewerkers hebben een actieve rol
- Holistische benadering
- Autonomie en verbondenheid
- Respect voor diversiteit
- De doorgaande lijn

Lichamelijke en emotionele veiligheid en welbevinden

Bij De Kleine Tuin wordt gezorgd voor een veilige en gezonde omgeving. Alle kinderen voelen zich welkom en hebben met één of meer pedagogisch medewerkers een vertrouwensband. De kinderen voelen zich ook vertrouwd met en veilig tussen de andere kinderen in de groep. Tijdens al onze activiteiten krijgt elk kind de ruimte om mee te doen op zijn/haar eigen wijze.

Samenwerking met ouders

Bij De Kleine Tuin is de opvoeding van jonge kinderen gebaseerd op samenwerking met ouders.

Kinderen leren spelend en actief in relatie met hun omgeving

Hun ouders, pedagogisch medewerkers, hun speelkameraadjes en de fysieke omgeving staan centraal in het leerproces. Kinderen nemen niet passief over wat volwassenen aandragen. Ze leren door spelen, doen, uitproberen, kijken, imiteren, meedoen en aanwijzingen. Ze bouwen samen met anderen een gedeelde wereld op.

De pedagogisch medewerkers hebben een actieve rol

De pedagogisch medewerkers van De Kleine Tuin scheppen voorwaarden voor leren en ontwikkelen. Ze zien kansen voor spel, leren en contact die zich spontaan voordoen. Ze creëren kansen door activiteiten aan te bieden.

Ruime benadering

De opvoeding in ons kindercentrum is evenwichtig gericht op alle aspecten van de ontwikkeling van het kind: op de emotionele, sociale, cognitieve, creatieve, motorische en morele ontwikkeling.

Autonomie en verbondenheid

Eenzijds is er respect en ruimte voor de eigenheid en autonomie van ieder kind. Anderzijds leert het

kind mee te doen met het dag- en leefritme van de groep en om zich aan te passen. Ieder kind heeft in ons centrum recht om bij te dragen aan het geheel.

Respect voor diversiteit

Pedagogisch medewerkers van De Kleine Tuin hebben respect voor diversiteit (verschillen tussen mensen) en laten dat door hun gedrag zien. Kinderen worden geleerd om positief om te gaan met verschillen die betrekking hebben met leeftijd, sekse, chronisch ziek kind, handicaps of sociaal-culturele achtergrond.

De doorgaande lijn

Opvoeders sluiten aan bij de ontwikkeling van het kind en helpen het kind om de competenties te ontwikkelen die hij of zij nodig heeft in de volgende fase, op de basisschool.

Taalontwikkeling

De voertaal is Nederlands. De pedagogisch medewerker communiceert met de kinderen in het Nederlands. Er wordt van de pedagogisch medewerker verwacht dat deze correct Nederlands spreekt.

- **De kenmerken van het leren van jonge kinderen**

De pedagogisch medewerkers van De Kleine Tuin sluiten aan bij het spontane leren en spelen (hoe jonge kinderen leren). Dat betekent in de praktijk dat wordt ingezet op:

- Het actief leren en totale betrokkenheid
- Leren door handelingen, maar ook uitproberen en ontdekken
- Het spelend leren
- Kijken en imiteren
- Herhaling, scriptkennis en rituelen
- Een eigen tempo en op eigen wijze
- Het meehelpen en meedoen
- Het geven van woorden aan ervaringen
- Ervaringen uiten en vormgeven

Voor kinderen van 2 à 2,5 tot 4 jaar werken wij volgens het VVE principe (Voor - en Vroegschoolse Educatie) dat speciaal is ontwikkeld voor kinderen met taalachterstanden maar ook aandacht besteedt aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Met behulp van deze werkwijze kunnen wij zo dicht mogelijk aan sluiten op de maatschappelijke ontwikkeling en de voorbereiding op de basisschool.

Voor chronisch zieke kinderen werken wij volgens het programma de kleine stapjes welke wordt uitgevoerd door enkele specialistische medewerkers. Dit is een programma voor kinderen met een verstandelijke belemmering of chronische ziekte. Het is aanvankelijk ontwikkeld in een centre-based omgeving en vervolgens aangepast om ook in de thuisomgeving door ouders, liefst met professionele begeleiders, gebruikt te kunnen worden. Het doel is de kinderen in kleine stapjes dezelfde vaardigheden te leren die kinderen met een normale ontwikkelingspotentie leren, zodat ze een zo normaal mogelijk leven kunnen leiden.

Tevens geldt voor het alle groepen dat het leren van en in de natuur centraal staat en een belangrijk onderdeel is van het kindercentrum De Kleine Tuin.

4. De Kleine Tuin

- **De locatie**

Ons vrijwel nieuwe gebouw is specifiek gebouwd en ingericht als kindercentrum. Hierdoor is alles vooraf bedacht waar rekening mee moest worden gehouden bij het indelen en inrichten van het kindercentrum. Het gebouw staat aan de Evenaar in Almere Buiten en is prima aan de voor- en achterkant bereikbaar met ruime gratis parkeergelegenheid.

Het is een gebouw naar het kind en niet andersom. Uw kind moet zich bij ons prettig en vooral thuis voelen.

Op de begane grond bevinden zich 3 kinderopvangruimtes. De babygroep beschikt over een eigen buitenspeelruimte.

Op de eerste etage bevindt zich 1 kinderopvang/BSO-ruimte met een eigen buitenspeelruimte en een BSO-ruimte. Op de tweede etage bevindt zich een BSO-ruimte en tevens onze moestuin en bibliotheek.

De groepsruimtes geven toegang tot de kinderslaapkamers en –toilet- en doucheruimtes. Tevens kan daar vandaan de buitenspeelplaats bezocht worden. De baby-peuter en kleutergroep hebben hun eigen buitenspeelplaats afgestemd op de ontwikkeling van het kind. De tuinen zijn geheel omheind door een groen hekwerk en maakt een rustieke indruk.

De diverse speelruimtes zijn overal ruim van opzet waarbij alles heel logisch op elkaar is aangesloten zodat de speeltoestellen buiten makkelijk bereikbaar en toegankelijk zijn. De natuur staat daarbij centraal in onze aanpak en wordt steeds op verschillende manieren onder de aandacht gebracht van uw kind.

Ook bij de inrichting hebben wij zo veel mogelijk rekening gehouden met wat de natuur ons brengt. Met name de kleuren van wanden, deuren, vloeren en platen versterken de verbinding met de natuur en geven aan het geheel een warme uitstraling.

Voor kinderen is er veel om te ontdekken en nieuwsgierig te blijven.

- **De Stamgroepen**

De kinderen worden opgevangen in een zogenaamde stamgroep. Dit is een vaste groep die past bij de leeftijd van het kind.

Het maximaal op te vangen aantal kinderen per stamgroepsruimte hangt af van de grootte van de groepsruimte, het aantal m² speelruimte per kind en de wettelijke pkr. Op de website van het Landelijk Register Kinderopvang kunt u lezen hoeveel kindplaatsen Kindercentrum De Kleine Tuin heeft en hieronder staat een beschrijving van onze groepen.

- **De wettelijke pkr**

- 1 pedagogisch medewerker per 4 aanwezige kinderen tot 1 jaar (t/m 2018);
- 1 pedagogisch medewerker per 3 aanwezige kinderen tot 1 jaar (vanaf 01-01-2019)
- 1 pedagogisch medewerker per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar;

Speciaal voor de berekening van de pkr wordt er gebruik gemaakt van de digitale IKK-Rekenhulp.

- **Stamgroep 'De Worteltjes'**

De Worteltjes is een horizontale groep van kinderen in de leeftijd van 0-1,5 jaar. Deze groep is geopend van 7.30-18.30, de uren die daarbuiten vallen zijn flexuren. Wij adviseren de ouders van baby's onder de 1 jaar om gebruik te maken van de groep gedurende de openingstijden van 'De Worteltjes'. Van 7.30 tot 18.30 uur kunnen wij de optimale stabiliteit bieden doordat deze tijden er 1 van de 2 vaste gezichten aanwezig is op de groep. Het totaal aantal baby's in deze groep is maximaal 12. Baby's die bijna 1 worden, worden af en toe geplaatst in de stamgroep 'De Spruitjes', om te wennen. In beginsel vindt geen uitwisseling plaats tussen de groepen onderling. Het aantal vaste pedagogisch medewerkers op deze groep is maximaal 3. Het aantal vaste pedagogisch medewerkers op één baby is maximaal 2. Op deze groep hebben de kinderen hun eigen dagritme.

- **Stamgroep 'De Spruitjes'**

De Spruitjes is een horizontale groep voor kinderen in de leeftijd van 1,5-2,5 jaar. Het maximum aantal in deze groep is 15. Het aantal vaste pedagogisch medewerksters op 'De Spruitjes' is maximaal 3. Het aantal vaste pedagogisch medewerksters op één kind is maximaal 3.

- **Stamgroep 'De Tomaten'**

De Tomaten is een horizontale groep voor kinderen in de leeftijd van 2,5-4 jaar. Het maximum aantal kinderen dat in deze groep kan worden opgevangen is 15. Soms wordt een kind vanuit 'De Spruitjes' in deze groep geplaatst om te wennen. Het aantal kinderen, inclusief 'wenkinderen' zal nooit meer dan 16 bedragen. Het aantal vaste pedagogisch medewerksters op één kind is maximaal 3.

- **Stamgroep 'De Boontjes'**

De Boontjes is een peuter-kleutergroep voor kinderen in de leeftijd van 3-4 jaar. Het maximum aantal kinderen dat in deze groep kan worden opgevangen is 21, waarvan 8 peuters. Het aantal kinderen, inclusief 'wenkinderen' zal nooit meer dan 21 bedragen. Het aantal vaste pedagogisch medewerksters op één kind is maximaal 3.

- **Verlaten van de stamgroepsruimte**

Naar mate kinderen ouder worden hebben zij naast veiligheid en geborgenheid behoefte aan een andere leefomgeving. Daarom geven pedagogisch medewerkers de kinderen regelmatig de gelegenheid om de omgeving buiten hun groep te verkennen.

Natuurlijk wordt er veel samengewerkt tussen de groepen.

Kinderen verlaten dan de stamgroep om aan een activiteit mee te doen:

- Om gebruik te maken van het podium
- Om boeken te gaan lenen bij onze interne Bibliotheek.
- Om bijvoorbeeld een poppenkastvoorstelling op een andere groep bijwonen.
- Als kinderen al eerder toe zijn aan een uitdaging dan mogen ze in overleg af en toe een uurtje komen ontdekken op de volgende groep.
- Vriendjes en vriendinnetjes/ broertjes en zusjes mogen bij elkaar op de groep spelen.
- Om buiten te spelen. Buiten hebben de kinderen de ruimte voor bewegingsactiviteiten voor de grove motoriek.
- Er kunnen uitstapjes buiten de deur gedaan worden.

De kleine tuin heeft geen actief opendeuren beleid met structureel georganiseerde activiteiten.

- **Dagritme**

Wij geven u graag een globale omschrijving van de dagindeling op de dagopvang.

7.00 start dagopvang. Kinderen worden gebracht en mogen vrij spelen.

9.00 fruit eten en drinken

9.30 verschoonronde en toilet

10.00 ruimte voor buitenspelen en Uk en Puk

11.30 lunch en drinken

12.00 verschoonronde en toilet

12.30 rusten en slapen

15.00 verschoonronde en toilet

16.00 warm eten en drinken

16.30 vrij spel

17.00 eerste kinderen worden opgehaald

19.00 sluit dagopvang

- **Wen beleid**

Het doel van de wenperiode is dat het kind zich veilig en vertrouwd voelt in de nieuwe situatie om zich in de groep te voegen, te spelen en te ontwikkelen. Het begeleiden van de nieuwe kinderen is van belang. Zo worden de andere kinderen op de groep op de hoogte gebracht, het kind wordt voorgesteld aan de groep en laten wij de andere kinderen vertellen hoe de dag verloopt en wat de regels zijn. Wij zullen zoveel mogelijk ook tijdens vrij spel het kind begeleiden tot het zich veilig voelt.

Afspraken over wennen worden door de mentor van het kind gemaakt. Ons streven is dat de mentor er ook voor zorgdraagt dat het wenproces goed verloopt. De mentor is het directe aanspreekpunt voor de nieuwe ouder.

- **Wennen op de groep – Extern-**

Als er een nieuw kindje op het kindercentrum komt mag het voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum 2 keer een dagdeel komen wennen en indien nodig vanaf de plaatsingsdatum nog 1 of 2 keer. Het 'wenkind' wordt in de pkr¹ meegerekend. De pkr mag niet overschreden worden. Ouder(s) vinden het vaak moeilijk om hun kind weg te brengen. Voor hen is de wenperiode ook fijn. In overleg worden de wen data afgesproken en vastgelegd. Mocht blijken dat het kind langer de tijd nodig heeft om te wennen dan worden in overleg nieuwe wenafspraken gemaakt. De wenperiode kan het beste plaatsvinden binnen 2 weken. Als er langere tijd tussen zit, gaat het effect van het wennen verloren.

Omdat wij zoveel mogelijk aandacht besteden aan het nieuwe kind, kan er bij een volledige bezetting maar een kind tegelijk wennen op een groep wennen. Als de groep niet volledig bezet is, bijvoorbeeld bij de start van een nieuwe groep, kan van deze regel worden afgeweken.

BSO extern

Als er een nieuw kindje op de bso start mag het voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum 2 keer een dagdeel (boventallig) komen wennen en indien nodig vanaf de plaatsingsdatum nog 1 of 2 keer. Samen met de Pedagogisch Medewerker van de groep maakt u afspraken over en wanneer uw kind komt wennen op de bso.

Wanneer een kind van een ander kinderdagverblijf geplaatst wordt bij ons op de BSO, staan wij open voor een overdracht van kennis over de ontwikkeling van het kind. Het kinderdagverblijf kan een telefonische overdracht doen aan de mentor van het kind.

- **Wennen op de groep –Intern-**

Wennen omdat het kind naar de andere groep gaat, gaat in samenspraak met de ouder(s) en de pedagogische medewerkers. Het aantal keer is afhankelijk van het kind. Wij willen graag dat een kind minimaal 3 keer gaat wennen, spelen-eten-slapen, op de andere groep. 2 weken voor de

---

¹ Pkr staat voor pedagogisch medewerker- kind ratio. Ook wel de beroepskracht-kindratio, afgekort de bkr, genoemd.

overgangsdatum wordt het wennen aan de hand van het wenschema in gang gezet. Het 'wenkind' wordt in de pkr meegerekend. De pkr mag niet overschreden worden.

Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijkertijd op een groep komen wennen. Het voordeel hiervan is dat de kinderen elkaar al kennen en zodoende steun hebben aan elkaar.

Van kdv naar bso

Als een kind doorstroomt naar de bso, wordt in overleg met de ouder(s), een wenschema opgesteld van minimaal 2 dagdelen. In de vakanties raden wij wennen niet aan. De dagen zijn veelal anders en soms is er een uitstapje gepland. Als het voor de ouder(s) niet anders kan, wijken wij hiervan af.

Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijkertijd op en groep komen wennen. Het wennen kan het beste plaatsvinden binnen 2 weken.

Kinderen die doorstromen van ons kinderdagverblijf naar onze BSO, worden door de mentor van het kinderdagverblijf overgedragen aan de mentor van de BSO. Er vindt een mondelinge overdracht plaats van kennis over de ontwikkeling van het kind.

- **Structureel en incidenteel afnemen van extra dagen**

Als ouder(s) incidenteel een extra dag of dagdeel willen afnemen (buiten de vaste contracturen) of een dag willen ruilen, dan is dit mogelijk op de eigen groep als het kinderaantal dat toelaat. Onze voorkeur gaat uit naar extra opvang op de eigen groep omdat het gevoel van veiligheid en geborgenheid voor het kind bij ons centraal staat. Indien er geen plaats is op de eigen groep, is opvang op een andere mogelijk, in overleg met de ouder(s) en na schriftelijke vastlegging.

Als het afnemen van een extra dag of dagdeel structureel wordt, dan is ons uitgangspunt dat het kind voor de extra dag in zijn eigen groep geplaatst wordt. Wanneer de groepsgrootte dat niet toelaat, kunnen we in overleg met de ouder(s) besluiten het kind voor die dag tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Hiervoor is schriftelijke toestemming van de ouder(s) nodig. In zo'n situatie plaatsen wij het kind maximaal 1 dag in een andere stamgroep. Zodra er plaats is in de eigen groep, gaat het kind alle dagen naar die groep. De datum waarop dit gebeurd is vastgelegd in een overeenkomst.

- **Dagranden**

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig in het kindercentrum. Tijdens de middagpauze slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve aandacht vragen. Kindercentra die langer dan 10 uur per dag open zijn, mogen gebruik maken van de drie-uursregeling om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen. Je mag dan ten hoogste drie uur per dag, niet aaneengesloten, minder beroepskrachten ingezet worden dan volgens de pedagogisch medewerker-kind ratio vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de pkr.

Bij Kindercentrum De Kleine Tuin maken wij gebruik van de drie-uursregeling aan de randen van de dag en tijdens onze gebruikelijke middagpauzes. Wij werken met de volgende diensten:

Wortels

7.30	8.00	8.30	13.00- 13.30	13.30- 14.00	14.00-14.30	17.30	18.00	18.30
PM-er A	PM-er B	PM-er C	Pauze 30 min.	Pauze 30 min.	Pauze 30 min.	PM-er A	PM-er B	PM-er C
	0,5 uur afwijken 8.00-8.30 uur		1,5 uur afwijken 13.00-14.30 uur			1 uur afwijken 17.30 – 18.30 uur		

Spruiten

7.00	7.30	8.00	13.00- 13.45	13.45- 14.30	17.30- 18.00	18.00- 18.30
PM-er A	PM-er B	PM-er C PM-er A weg	Pauze 45 min.	Pauze 45 min.	PM-er A	PM-er B
	0,5 uur afwijken 7.30 – 8.00 uur		1,50 uur afwijken 13.00 – 14.30 uur		1,00 uur afwijken 17.30 – 18.30 uur	

Tomaten/Bonen

7.00	7.30	8.00	13.15- 14.00	14.00 - 14.45	17.30- 18.00	18.00- 18.30
PM-er A	PM-er B	PM-er C PM-er A weg	Pauze 45 min.	Pauze 45 min.	PM-er A	PM-er B
	0,5 uur afwijken 7.30 – 8.00 uur		1,50 uur afwijken 13.15 – 14.45		1, 00 uur afwijken 17.30 – 18.30 uur	

Openen vanaf 7.00 door 2 pedagogisch medewerkers alle kinderen worden opgevangen op de Tomaatjes. Vanaf 8.00 gaan de kinderen naar de vaste groep. Indien ouders gebruik willen maken van de vroege opvang tussen 7.00 en 7.30 uur, gaan zij ermee akkoord dat er gedurende deze periode nog geen vaste gezicht aanwezig is voor hun kind. Bij deze situatie zorgen wij voor stabiliteit en pedagogisch maatwerk door de opvang te verzorgen door een vaste basisleidster, namelijk de pedagogisch medewerker van de BSO. Hierdoor hebben de baby's, de pedagogisch medewerker en de ouders de

mogelijkheid om een vertrouwensrelatie aan te gaan en kan de baby zich vertrouwd en veilig gaan voelen. De opvang tussen 7.00 en 7.30 uur gebeurt structureel op de Tomaatjesgroep waardoor het voor de kinderen herkenbaar en voorspelbaar wordt. Het is over het algemeen eenzelfde groep kinderen die gebruik maakt van de vroege opvang waardoor de aanwezige bekende kinderen ook emotionele veiligheid geven. Omdat er tijdens deze vroege ochtend een beperkt aantal kinderen aanwezig is en geleidelijk binnen komt, is er de tijd en ruimte voor persoonlijke aandacht aan de kinderen en aan de ouder voor een goede overdracht.

De kinderen slapen in de vaste ruimte. De overige kinderen worden samengevoegd op de dreumesgroep. De babygroep wordt niet samengevoegd.

Middag vanaf 18.00 worden de kinderen tezamen opgevangen op de Tomaatjes. 2 pedagogisch medewerkers sluiten af.

Wij houden op de daglijsten bij hoe laat de kinderen gebracht en gehaald worden. Met deze tijden kunnen wij inzichtelijk maken vanaf hoe laat wij afwijkt van de pkr en gebruik maakt van de drie-uursregeling.

5. Ontwikkeling persoonlijke competentie

Ontwikkelen en leren lijkt bij jonge kinderen vanzelf te gaan. Ze gaan uitdagingen aan, doen elkaar na en willen hun triomfen delen. Kinderen worden geboren met een enorm vermogen en motivatie om te leren. Kinderen ontwikkelen zich in interactie met hun sociale omgeving. Deels is dit genetisch bepaald en deels kan hier fonetisch een grote invloed op worden uitgeoefend. Hierin spelen ouders en pedagogisch medewerkers een belangrijke rol: zij voeden op en ze leiden de ontwikkeling en het leren in een bepaalde richting.

De Kleine Tuin wil jonge kinderen een rijk scala aan leerervaringen bieden. Wij hebben ervoor gekozen om geen gedetailleerde beschrijvingen te geven van eindtermen die moeten worden behaald. Gedetailleerde schema's leiden vaak tot een schoolse benadering van jonge kinderen en te sterke gerichtheid op het behalen van allerlei doelen. Hierdoor worden jonge kinderen en pedagogisch medewerkers onnodig in een (bedrijfsmatig) keurslijf gedrukt en beperkt in hun speelruimte. Wij beschrijven hieronder welke persoonlijke competenties onze bijzondere aandacht heeft. Het ontwikkelen van deze competenties zal spelenderwijs plaatsvinden.

Het spelend leren hebben we vormgegeven in een jaarprogramma waarin thema's benoemd zijn en vorm worden gegeven rondom de vier jaargetijden. De natuur met al haar wonderen speelt hierin een belangrijke rol. Groep rituelen en een helder dagritme, waardoor jonge kinderen zich leren voegen in het geheel en rekening leren houden met elkaar, is de basisstructuur van waaruit wij werken.

Voor het chronisch ziek kind passen wij het "kleine stapjes" plan toe met behulp van specialistische medewerkers.

De persoonlijke competenties hebben we verder uitgewerkt in:

- Emotionele
- Cognitieve
- Communicatieve
- Motorisch-zintuiglijke
- Creatief-beeldende competenties

- **Emotionele competenties**

'Kijk, ik mag er zijn'. Zo kunnen we de emotionele competenties van een kind eenvoudig in hun woorden vertalen. Kinderen zijn trots op wat ze kunnen en willen dat laten zien en delen. De pedagogisch medewerksters bieden de kinderen deze veilige basis aan door middel van de band die de kinderen kunnen ontwikkelen met hen en hun medegroepsgeenootjes. De volgende competenties worden hierin gestimuleerd: (i) Vertrouwen in pedagogisch medewerkster (ii) Bewustwording van zichzelf (iii) Vertrouwen op eigen kracht en vermogen (iv) Positieve levenshouding.

- **Cognitieve competenties**

'Kijk, ik voel, ik denk en ontdek'. Jonge kinderen zijn kleine onderzoekers. Ze willen hun wereld snappen: hun sociale wereld, hun gevoelswereld, de natuur en de dingen om hun heen. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om de belangrijkste onderdelen van deze wereld en de sociale aard van onze samenleving te ontdekken. Leren emoties kennen en benoemen, nieuwe woordjes, logisch denken en allerlei zaken rondom meten en cijfers.

Pedagogisch medewerkers stimuleren hierin de volgende competenties:

(i) Begrijpen en benoemen (ii) Gebruik van alle zintuigen (iii) Kennen van woorden (iv) Logisch denken (v) ordenen en meten (vi) Spelen.

- **Taal en communicatieve competenties**

'Luister, ik kan het zelf zeggen'. Zelfs de allerjongsten hebben vaardigheden om zichzelf kenbaar te maken. Door geluidjes, gebaren, kijken en oogcontact. Rond het eerste jaar komt daar de taal bij. De taal van jonge kinderen is aanvankelijk zeer beperkt, maar effectief voor de goede verstaander. Met goed taalaanbod kunnen kinderen gemakkelijker ontdekken hoe iets heet en hoe gedachten onder woorden kunnen worden gebracht. Communicatieve vaardigheden van pedagogisch medewerkers, zoals luisteren, herhalen, beurt nemen en geven, oogcontact zoeken, vragen stellen, voorspellen en zo meer, zijn voor het proces van taalverwerving belangrijk. Als zij bovendien met de kinderen zingen, rijmen en aan hen verhalen vertellen of voorlezen dan bevorderen ze behalve klankvorming, woordenschat en zinsbouw ook het gevoel voor ritme, rijm, melodie en de concentratie op plotstructuur². Er is echter meer: door het aanbieden van taal waar je 'even met het kind voor gaat zitten' ontstaat een intiem moment, wordt taal plezier en krijgen kinderen literaire beleving. Met zingen, rijmen en verhalen vertellen kan tevens gewerkt worden aan het dichten van het culturele gat waar allochtone ouders en hun kinderen tegenaan lopen in de Nederlandse samenleving. Pedagogisch medewerkers stimuleren hierin de volgende competenties:

(i) Praten (ii) non-verbale communicatie begrijpen en gebruiken (iii) Intrinsieke motivatie (iv) Luisteren (v) Luisteren naar een verhaal, maar ook luisteren naar verhalen van (speel)kameraadjes (vi) Vertellen wat het voelt, wil of heeft meegemaakt (vii) Begrijpen van de betekenis van geschreven taal.

- **Motorisch-zintuiglijke competenties**

'Kijk, ik kan 't zelf, het lukt me'. Jonge kinderen hebben een aangeboren drang om dingen zelf te doen. Eerst binnen de relatie met hun verzorgers, bijvoorbeeld leren zuigen, zich omdraaien. Later in toenemende mate zelfstandig, bijvoorbeeld kruipen, los leren lopen, glijden, fietsen, zelf eten en drinken. Pedagogisch medewerkers stimuleren de volgende competenties:

Grof motorisch (motorische vaardigheden zoals kruipen, lopen, rennen, springen, glijden, dansen)

---

² Structuur aanbrengen in gebeurtenissen zodat daar een heldere ordening en een begrijpelijke samenhang is

Evenwicht (bewaren van evenwicht, zoals bij het loszitten, lopen, zich omdraaien, kopjeduikelen)

Fijn motorisch (Motorische vaardigheden bij het eten, aan- en uitkleden en spelen met fijner materiaal als blokjes, insteekblokken, papier, verf, puzzels.)

Bewegen (bewegen op muziek en het maken van ritmische bewegingen. Plezier in bewegen en gevaar onderkennen).

Zintuiglijke ervaringen (plezier in zintuiglijke ervaringen als voelen, ruiken, horen, proeven en zien)

Bouwen en uitvinden (het kind vindt oplossingen bij het maken van garages van blokken, hutten bouwen, bruggen maken, etc.)

- **Expressieve en beeldende competenties**

'Kijk, ik kan dansen, zingen en iets maken'. Ritmes en bewegen en zanggeluid maken horen bij de natuur van mensen. Evenals de neiging om zich uit te drukken in materie, door verven, tekenen, kleien, dingen maken en versieren. Plezier in schoonheid, eigen lijf en samenzijn, zijn hiermee verbonden. Pedagogisch medewerksters stimuleren de volgende competenties:

- dans en beweging
- zingen en muziek maken
- tekenen, verven en beeldende uitdrukkingen
- bouwen en constructies van klein en groot materieel
- gevoel voor schoonheid

6. Ontwikkeling sociale competentie

De ontwikkeling sociale competenties bij een kind neemt, bij De Kleine Tuin een belangrijke plaats in. Sociale competenties ontstaan in relatie met andere mensen.

Het ontwikkelen van een speciale band met de ouders begint meteen na de geboorte, en wellicht al voor de geboorte door gewenning aan de stem van de moeder en geluiden in haar omgeving. De allereerste band van baby's met ouders en verzorgers is gebaseerd op zintuiglijke herkenning en op vertrouwde handelingspatronen.

Naarmate het kind meer specifieke gewoontes met de belangrijkste verzorgers ontwikkelt en duidelijker onderscheid kan maken tussen 'vertrouwd' en 'niet vertrouwd', ontstaan de eerste vormen van eenkennigheid en scheidingsangst. Het kind is op cognitief gebied dan zover ontwikkeld dat het de bijzonderheid van de relatie onderkent. Tegelijkertijd is de baby cognitief nog niet ver genoeg ontwikkeld om te beseffen dat de ouders niet helemaal weg zijn.

Pedagogisch medewerkers stimuleren en ondersteunen kinderen hierin op de volgende wijze:

- Affectief: ondersteuning op niet-vijandige, sensitieve en responsieve wijze wanneer het kind het signaal geeft. Een noodzakelijke basis is vertrouwensrelatie, veiligheid en acceptatie.
- Gedragsregulerend: structuur geven, grenzen stellen en kwaliteitseisen aan gedrag (afspraken over alternatief gedrag op korte en langere termijn, met inachtneming van de autonomie van het kind, dit noemt men co-regulerend).
- Informatief: kwaliteit en helderheid van geboden informatie, instructie en uitleg over factoren betreffende het probleem en de oplossing.

Voorbeelden van het stimuleren van de sociale competenties van jonge kinderen in kindercentra zijn: Hulp vragen en ontvangen. Bijvoorbeeld bij het aan- of uitkleden kan het goed samenwerken. Het kind weet wanneer hij zijn armpjes omhoog moet doen, wat hij of zij zelf kan en waar hulp nodig is.

- **Dit doen wij door het inzetten van de pedagogisch medewerker- kind interactie**

Het kind kan goed kijken en nadoen, zowel volwassenen als kinderen. Het kind kan ook gedrag voordoen en andere kinderen uitdrukkelijk uitnodigen om te imiteren.

- **Dit doen wij door het inzetten van de groep**

Gevoel van erbij horen en verbondenheid met familie en de groep in het kindercentrum. In de groep kent het kind de liedjes en weet bij welke pedagogisch medewerksters en kinderen hij of zij hoort. Anderen aanvoelen en rekening houden met elkaars gevoelens. Het kind kan andere kinderen troosten en snapt wanneer hij of zij een ander niet moet storen. Het kind kan aanwijzingen van de pedagogisch medewerkster opvolgen.

Het kind kan beurten geven en nemen, snappen wat andere kinderen willen, bij het spel van andere kinderen aansluiten, conflicten oplossen en verzoenen.

Initiatief nemen en volgen, en leidinggeven en accepteren. Het kind kan een spel beginnen en andere kinderen rollen geven.

- **Dit doen wij door het inzetten van activiteiten**

Het kind kan helpen met opruimen, tafeldekken, schoonmaken, jongere kinderen helpen, troosten, cadeautjes maken en geven, feest helpen voorbereiden.

Het kind weet hoe hij of zij met planten en dieren moet omgaan. Is nieuwsgierig en zorgzaam.

Geniet van samen liedjes zingen en feesten vieren. Het kind luistert graag naar verhalen en geniet van mooie dingen en de schoonheid van de natuur.

7. Waarborging emotionele veiligheid

Bij De Kleine Tuin leren de kinderen dat pedagogisch medewerkers ook goed voor hem of haar zorgen als papa of mama er niet zijn. De pedagogisch medewerkers nemen dan de functie van hechtingsfiguur over.

Pas later zijn kinderen in staat het beeld van hun ouders vast te houden tijdens hun afwezigheid. Gedurende hun 2^e en 3^e jaar ontwikkelen de meeste kinderen representatieve vaardigheden waardoor ze symbolisch contact kunnen houden met hun afwezige ouders. Als papa en mama er niet zijn, kunnen ze aan hen denken en weten waar ze zijn en wanneer ze terugkomen.

- **Goede en vertrouwde relaties**

Bij het opbouwen van een hechtingsrelatie tussen pedagogisch medewerker en kind is het ook belangrijk om een vertrouwensband op te bouwen met de ouder. Wanneer de ouder het kind laat blijken vertrouwen te hebben in de pedagogisch medewerker, zal dit een positieve invloed hebben op het kind en zal het kind vertrouwen hebben in de pedagogisch medewerker.

Wanneer het kind zich veilig voelt, heeft het de ruimte om relaties aan te gaan met andere kinderen op de groep.

- Tussen pedagogisch medewerkers en ouders

Kinderen zijn in de eerste plaats gehecht aan hun ouders. Als ouders zich niet welkom voelen in het kindercentrum, kunnen hun kinderen dat gevoel overnemen. Als ouders zich onzeker voelen of als er spanningen zijn tussen pedagogisch medewerkers en ouders, maakt dat de kinderen ook onzeker. De Kleine Tuin hecht er belang aan dat het voor kinderen **en** ouders leuk moet zijn om ons centrum te bezoeken. Dit willen wij bereiken door:

- Tijdens het kennismakingsbezoek uitnodigend uiteen te zetten voor welke basale waarden en normen ons kindercentrum staat en welke pedagogische aanpak wordt gehanteerd
- Dagelijks vriendelijk contact en overleg te voeren waardoor wederzijds respect en vertrouwen ontstaat
- De aankleding van de ruimte of een speciale plek als een stukje van zichzelf ervaren

Tussen pedagogisch medewerkster en kind

Een vertrouwde relatie ontstaat door herhaald positief contact tussen kind en pedagogisch medewerkster. Dat willen wij bereiken door:

- Het inzetten van de pedagogisch medewerker-kind interactie voor het bieden van emotionele veiligheid.
- Het kind een vaste plaats te geven in een stamgroep en aan ieder kind maximaal 3 vaste pedagogisch medewerkers te koppelen.
- Het koppelen van kinderen onder het jaar aan maximaal 2 vaste pedagogisch medewerkers.
- Het werken met mentorschap.

- Het leren en ontwikkelen van kinderen te ondersteunen, door:
  - ✓ sensitieve responsiviteit of emotionele steun
  - ✓ respect voor de autonomie
  - ✓ structureren en grenzen stellen
  - ✓ praten en uitleggen
  - ✓ begeleiden van interacties tussen de kinderen
  - ✓ ontwikkelingsstimulering

- Vertrouwde relaties tussen de kinderen onderling

Kinderen zijn vanaf heel jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Zij proberen contact met elkaar te maken en te communiceren. Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat bij jonge kinderen door regelmatig samen te spelen. Daarom draagt De Kleine Tuin zorg voor de volgende randvoorwaardelijke aspecten:

- Een vaste groep voor het bieden van emotionele veiligheid
- Vaste kinderen in een groep
- Goede communicatie tussen de kinderen

- **Structuur en voorspelbaarheid**

Voor jonge kinderen is de hele wereld nieuw. Daardoor gebeuren veel onverwachte dingen. Alles is onvoorspelbaar. Jonge kinderen zoeken daarom de nabijheid van hun ouders of pedagogisch medewerkster. Pedagogisch medewerkers geven structuur door:

- Het activiteiten aanbod
- Duidelijke grenzen en rituelen, waardoor het gedrag van kinderen bijna vanzelfsprekend en positief wordt begeleid
- Indeling en inrichting van de ruimtes binnen en buiten, zodat kinderen ongestoord samen en alleen kunnen spelen en er ruimte is voor een rijk scala aan activiteiten
- Dagritme en groepsamenstelling, aansluitend bij de behoeftes van kinderen aan spelen, uitdaging, rust en verzorging

- **Een gezonde omgeving en basisbehoeftes**

Een veilig pedagogisch klimaat stelt eisen aan de materiële omgeving. Daarom is het De Kleine Tuin hygiënisch, en biedt het ruimte om zich vrij te bewegen zonder gevaar voor lichamelijk letsel. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een gezonden balans tussen lichamelijke veiligheid en de behoefte van kinderen aan bewegen en ontdekken. Een gezonde peuter is en kind met af en toe een blauwe plek en een pleister op de knie.

Er is aandacht voor de basisbehoeftes van de kinderen:

- Behoeftes aan veiligheid en welbevinden
- Behoeftes om te leren en ontwikkelen
- Behoeftes aan een binnen- en buitenruimte

8. Waarden en normen

De beste voorbereiding op leven in de samenleving is het daadwerkelijk ervaren. In de kindergroep leren jonge kinderen normen en waarden als:

- Samen delen
- Elkaar helpen
- Samen conflicten oplossen
- Rekening houden met elkaar
- Goede manieren

De samenleving heeft baat bij goed opgevoede kinderen die later als volwassenen een bijdrage leveren aan het economisch en cultureel welzijn. Vanuit de samenleving gezien is het ook belangrijk dat ieder kind zijn of haar talenten kan ontplooiën.

- **De rol van De Kleine Tuin**

De afspraken, regels en omgangsvormen zijn aanwezig en duidelijk. Pedagogisch medewerkers geven zelf in hun spreken en handelen het goed voorbeeld.

Pedagogisch medewerkers geven de kinderen mee dat ze deel uitmaken van een samenleving met verscheidenheid. De kinderen leren daarbij respect voor elkaar en de omgeving op te brengen.

Pedagogisch medewerkers gaan positief om met kinderen door er voor ieder kind te zijn met zijn voor- en afkeuren. Ieder kind willen we het gevoel geven dat ze waardevol en uniek zijn. Pedagogisch medewerkers maken kinderen vertrouwd met gewoontes en regels die duidelijk maken: 'zo doen we dat'.

De pedagogisch medewerkers geven vanuit hun rol en houding naar de kinderen zelf het goede voorbeeld. Kinderen worden liefdevol, warm en zonder vooroordelen benaderd. Kinderen leren dat ze elkaar geen pijn mogen doen. Boos zijn mag, maar ruzies worden altijd weer goed gemaakt. Kinderen worden geleerd emoties met elkaar te delen, ze te benoemen en te verwoorden. Kinderen worden geleerd zorg voor elkaar te hebben. Kinderen krijgen in de kring een beurt en leren ook een beurt te geven.

Pedagogisch medewerkers voorkomen zoveel mogelijk het 'politieagentje spelen' en leggen in de groep de nadruk op positief gedrag en wat hoort en proberen negatief gedrag om te buigen naar gewenst gedrag. De pedagogisch medewerkers geven kinderen vaak complimentjes tijdens het spelen.

9. Kwaliteit

Op verschillende manieren besteden wij aandacht voor kwaliteit.

- **Personeel**

Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/of ziekte worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's of bekende invalkrachten. Voor de specialistische kindzorg geldt dat er te allen tijde een verpleegkundige aanwezig is.

- **VOG en continue screening, personenregister**

Alle medewerkers inclusief invalkrachten, beschikken over een verklaring omtrent gedrag volgens continue screening. De VOG toont aan dat een medewerker geen strafbare feiten op zijn/haar naam heeft staan die een belemmering vormen bij het werken in de kinderopvang. Continue screening betekent dat er dagelijks wordt gekeken of mensen die werken in de kinderopvang of peuterspeelzalen nieuwe strafrechtelijke gegevens in het Justitieel Documentatie Systeem op hun naam hebben staan.

Voor het inschrijven in het personenregister, dat vanaf 1 maart 2018 verplicht zal gaan worden, mogen onze medewerkers hun bestaande VOG gebruiken als die is afgegeven ná 1 maart 2013.

Vanaf 1 maart 2018 zal Kindercentrum De Kleine Tuin alle vaste medewerkers koppelen met eHerkenning aan onze organisatie.

- **Vaste-gezichtencriterium**

Een vaste pedagogisch medewerker biedt sociaal-emotionele veiligheid aan kinderen. Op het kinderdagverblijf zijn er daarom regels aan hoeveel vaste pedagogisch medewerkers een kind gekoppeld mag worden. Er moet dagelijks een van de vaste gezichten aanwezig zijn op de groep van het kind. Er kunnen meer pedagogisch medewerkers, al dan niet structureel, op de betreffende groep ingezet worden, naast de 'vaste' gezichten. De vaste gezichten worden bepaald per kind, niet op groepsniveau.

Voor kinderen onder 1 jaar geldt dat maximaal twee vaste gezichten bij een groep met 1 op 2 pedagogisch medewerkers toegestaan zijn. En maximaal drie vaste gezichten bij een groep waarop dagelijks de groep gedraaid wordt door 3 of meer pedagogisch medewerkers.

Voor een kind van 1 jaar en ouder zijn er maximaal drie vaste gezichten bij een groep met 1 op 2 pedagogisch medewerkers. En maximaal vier vaste gezichten bij een groep met 3 of meer pedagogisch medewerkers.

Voor de bso geldt het vaste-gezichtencriterium niet.

- **Opleidingseisen**

De kwalificatie-eisen voor medewerker kinderopvang en buitenschoolse opvang liggen vast in het CAO.

- **Taaleisen**

De verscherpte eisen aan het minimum taalniveau voor alle beroepskrachten in de kinderopvang treden in werking per 1 januari 2023. De vaste pedagogisch medewerkers en invalkrachten moeten dan minimaal niveau 3F of B2 voor mondelinge taalvaardigheid hebben. Hiervoor wordt een ingroeimodel gehanteerd. Hoe Kindercentrum De Kleine Tuin haar medewerkers bij laat scholen naar dit taalniveau, kunt u lezen in ons opleidingsplan.

- **Babyspecialisten**

Vanaf 1 januari 2018 geldt er een ingroeiperiode van vijf jaar om alle pedagogisch medewerkers die met baby's werken specifiek te scholen. Ook invalkrachten en pedagogisch medewerkers op tijdelijke basis moeten per 1 januari 2023 aan deze kwalificatie-eis voldoen. Hoe Kindercentrum De Kleine Tuin haar medewerkers bij laat bijscholen om aan deze verplichting te voldoen, kunt u lezen in ons opleidingsplan.

- **Pedagogisch Beleidsmedewerker**

Per 1 januari 2019 is de kinderopvang verplicht om medewerkers te laten coachen bij de dagelijkse werkzaamheden door een pedagogisch beleidsmedewerker. Daarnaast houdt de pedagogisch beleidsmedewerker zich bezig met de ontwikkeling van pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid kan hierbij breder zijn dan alleen het pedagogisch beleidsplan. De pedagogisch beleidsmedewerker kan ook een taak hebben bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens. De houder volgt de opleiding tot pedagogisch beleidsmedewerker.

- **Mentorschap**

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind en die het kind volgt in zijn ontwikkeling. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. In de buitenschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind.

Voor de ouders is de mentor het vaste aanspreekpunt bij vragen of zorgen over hun kind.

Bij het verdelen van mentorkinderen wordt er, binnen Kindercentrum De Kleine Tuin, zoveel mogelijk rekening gehouden dat het kind gekoppeld wordt aan de pedagogisch medewerker van de stamgroep die het kind het meeste ziet gedurende de week.

Bij het intakegesprek wordt er aan de ouders aangegeven wie de mentor is van hun kind. Op de groepen hangen lijsten waarop de verdeling van de mentorkinderen staat.

Eén keer per jaar bieden wij 10 minuten gesprekken aan. De ouders hebben dan een 10 minuten gesprek met de mentor van hun kind. Tijdens de 10 minuten gesprekken wordt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind besproken.

Hoewel de mentor één keer per jaar zorg draagt voor de 10 minuten gesprekken, blijven alle pedagogisch medewerkers van de groep verantwoordelijk voor de dagelijkse begeleiding van de kinderen, voor de dagelijkse oudercontacten bij het brengen en ophalen van de kinderen en voor het noteren van de volgmomenten (dagelijkse observaties).

De ouders kunnen dus voor de dagelijkse overdracht terecht bij elke pedagogisch medewerker die op die dag aanwezig is

In de buitenschoolse opvang is de mentor ook voor het kind zelf het aanspreekpunt. Als een kind iets wil vragen of bespreken, kan hij/zij zich desgewenst altijd tot de mentor wenden.

- **Protocollen**

Naast dit beleid zijn er protocollen, handboeken of richtlijnen opgesteld om de veiligheid en gezondheid te waarborgen.

- **Ondersteuning in bijzondere gevallen**

In bijzondere gevallen ondersteunen andere volwassenen de kinderdagopvang.

Deze bijzondere gevallen zijn:

- **Uitstapjes**

Hierbij hanteren we de standaard van 1 leidster/toezichthouder op 8 kinderen. In geval van acht kinderen of minder gaan standaard 2 leidsters mee. In beginsel wordt de ondersteuning gezocht in de rechte familielijn (vader, moeder, opa en oma).

- **Viering bijzondere feesten**

Onder bijzondere feesten verstaan we Kersfeest, Pinksteren, Sinterklaas, etc. Hierbij kunnen ook anderen dan personen in de rechte familielijn ondersteunen.

Te allen tijde zijn hierbij het minimum aantal leidsters van De Kleine Tuin vertegenwoordigd.

10. BSO

De buitenschoolse opvang (bso) is een bont patroon van verschillende opvoedomgevingen, waarvan niet altijd bekend is of en hoe ze op elkaar aansluiten. Een lappendeken met o.a. de thuissituatie, de familie, de wijk waar ze opgroeien, de school, etc.

Over de invloed van bso op de ontwikkeling van kinderen is in Nederland nog geen onderzoek gedaan. Buitenlands onderzoek wijst op positieve effecten, op voorwaarde dat de kwaliteit van het aanbod goed is. Volgens dat onderzoek zijn vooral de interactieve vaardigheden van pedagogisch medewerkers, de rijkdom van het aanbod en een gunstige verhouding van het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van invloed.

Met rijkdom van aanbod wordt overigens niet bedoeld dat er veel spullen moeten zijn, of dat de locatie voorzien is van de allernieuwste snufjes. Rijkdom betekent hier dat er sprake is van 'pedagogische rijkdom': een omgeving die past bij wat kinderen aan veiligheid en uitdaging nodig hebben, die aansluit op hun fantasie en hun wensen op een bepaalde leeftijd. Goede buitenschoolse opvang geeft kinderen de kans om te zijn wie ze zijn en om te worden wie ze willen worden.

In dit deel van ons pedagogisch beleidsplan geven we aan welke pedagogische rijkdom wij te bieden hebben.

11. Visie van onze BSO

De Kleine Tuin biedt in een huiselijke en landelijke omgeving buitenschoolse opvang aan kinderen van 4-13 jaar (58 kindplaatsen) waar kinderen spelen, leren, vrienden maken en kennis maken met de natuur. Zij levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van jonge kinderen en maakt een wereld van verschil.

Goede buitenschoolse opvang is van grote waarde voor zowel het kind, de ouders als de maatschappij. De Kleine Tuin levert hier een belangrijke bijdrage aan door een opvang te bieden waar kinderen, aangepast aan de ontwikkelfase, kunnen spelen, leren en vrienden maken.

Wij volgen in het algemeen het 'Pedagogisch kader kindercentra ' 4-13 jaar'. Vanuit deze basis biedt ons kindercentrum leer- en ontwikkelingsmogelijkheden en laat veel ruimte voor de verschillen in ontwikkeling. Het Pedagogisch kader bouwt voort op een lange pedagogische traditie.

Wij volgen niet de verwachte toekomstontwikkeling van de 'brede school'. Ons concept past niet specifiek in een schoolomgeving. Onze visie is dat kinderen juist recht hebben om los te komen uit de schoolomgeving. Welk kind verlangt niet naar de schoolbel die het einde van de leerdag inluidt om lekker in een heel andere omgeving te kunnen spelen en ontspannen? School en huiselijkheid zijn in onze beleving niet goed verenigbaar.

12. Het pedagogisch kader

Wij volgen het 'Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar'. Vanuit deze basis biedt ons kindercentrum leer- en ontwikkelingsmogelijkheden en laat veel ruimte voor de verschillen in ontwikkeling.

- **De principes**

In deze paragraaf gaan we achtereenvolgens in op de principes die richting geven aan ons pedagogisch kader:

- Veiligheid en welbevinden
- Autonomie en participatie
- Spelen, sporten en vrije tijd
- Leren en ontwikkelen
- Relaties in de groep
- Samenwerken met ouders

De buitenschoolse opvang is een omgeving die voorziet in de basisbehoeften van kinderen. De pedagogisch medewerkers zorgen, naast de ouders, voor hun eerste levensbehoeften en beschermt hun tegen gevaar. Een basisbehoefte is een sterk verlangen waaraan voldaan moet worden om je goed te kunnen voelen. Er zijn 6 basisbehoeften die een 'stapel' vormen. Pas als je de eerste neergezet hebt, kun je de tweede erbovenop zetten. Alle mensen van alle leeftijden en culturen hebben dezelfde basisbehoeften in dezelfde volgorde:

- behoefte aan lichamelijke zorg
- behoefte aan affectie en geborgenheid
- behoefte aan veiligheid, duidelijkheid en continuïteit
- behoefte aan erkenning en waardering
- behoefte aan ontwikkeling en competentie
- behoefte om een goed mens te zijn

Deze volgorde is niet willekeurig gekozen. De meest basale behoefte staat bovenaan. Als daaraan niet wordt voldaan, komt het kind niet toe aan het vervullen van de andere behoeften. Pas als aan de basale behoeften voldaan wordt, ontstaat voor kinderen een ideale situatie om hun potentiële talenten te ontwikkelen.

Veiligheid en welbevinden en de rol van de pedagogisch medewerker

Bij veiligheid gaat het om fysieke en emotionele veiligheid. De pedagogisch medewerker bouwt en onderhoudt een goede vertrouwensrelatie op met het kind. Zij zorgt ook voor een fysiek veilige omgeving, bijvoorbeeld van school onderweg naar huis. Zij gaat ook op een passende en helpende manier om met de behoefte van het kind en de signalen die het daarover geeft. Zij helpt mee aan een positieve sfeer in de groep; een groepsfeer waarin kinderen positief benaderd worden en waar ruimte is voor eigenheid van het kind. Zij zorgt ook voor voorspelbaarheid van de leefomgeving door vaste routines, regels en rituelen in de groep. Dit alles draagt bij aan een zeker welbevinden van het kind. Het kind voelt zich op het gemak, vindt het leuk en verkeert in een algemeen positieve toestand.

Naarmate kinderen ouder worden, verandert de manier waarop pedagogisch medewerkers zorgen voor veiligheid en welbevinden. Zij hanteren continue de balans tussen beschermen en loslaten bij iedere leeftijdsfase weer anders. Uit hun autonomie halen ze zelfvertrouwen en een gevoel van eigenwaarde.

Autonomie en participatie

Niet alleen een gevoel van veiligheid, maar ook het ervaren van autonomie is voor elk kind voorwaarde om zich te kunnen ontwikkelen. Kinderen kunnen geleidelijk aan steeds zelfstandiger opereren en willen dat ook. Het geeft hun een gevoel van competentie als zij dingen zelfstandig leren beheersen. Dat gaat ook via de weg van vallen en opstaan. Pedagogisch medewerkers moedigen hen daarbij aan en bieden zo nodig hulp. Oefenen met autonoom handelen helpt kinderen om zelfstandig en competent te worden. Dat betekent niet dat kinderen alles alleen moeten doen en beslissen. Integendeel, rekening houden met anderen is een belangrijke competentie. Juist het samenzijn in een groep is een uitgelezen mogelijkheid om ook te oefenen in samen denken, met elkaar praten, compromissen sluiten en samen beslissen. De pedagogisch medewerker begeleidt dat en stelt coachende vragen als: vindt Ferry dat ook leuk? Heb je dat al aan Ferry gevraagd? Hoe gaan jullie het nu doen? Etc.

Spelen, sporten en vrije tijd

Vrije tijd staat voor zelf kiezen, initiatief nemen, eigen interesses volgen, geen of minder bemoeienis van volwassenen, je mogen vervelen.

Spelen is een bron van plezier, ontwikkeling en sociaal leren voor kinderen. Kinderen associëren spelen met vrije tijd. Kinderen associëren vrije tijd ook met 'weg van de plaats waar geen vrije tijd is'; de school. Daarom zal De Kleine Tuin geen plaats nemen in een zogenaamde brede school.

Spelen is de belangrijkste activiteit die in de buitenschoolse opvang plaatsvindt. Het bestaat in de eerste plaats uit vrij spel, waarbij kinderen bepalen wat er gebeurt en de pedagogisch medewerker bewust op afstand blijft. Meespelen gebeurt ook want dat heeft soms een verrijkende functie voor het vrije spel. Spelen doen kinderen ook in de georganiseerde activiteiten, waarbij de volwassene een sturende rol heeft. Beide soorten spel staan centraal in onze bso. Onder spelen en medespelen verstaan we ook de sportieve spelactiviteiten.

Leren en ontwikkelen

Kinderen van 4 tot 13 jaar maken belangrijke fasen in hun ontwikkeling door. Voor kleuters zet de ontwikkeling zich voort zoals beschreven in ons pedagogisch beleidsplan, eerste deel. Vanaf de leeftijd 6-7 jaar gebeuren er spannende, nieuwe dingen, die alles te maken hebben met het sterker en behendiger worden, met het logisch leren denken en focussen. Vrienden worden steeds belangrijker naarmate kinderen ouder worden. Via vriendschappen met leeftijdgenoten leren zij ook zichzelf steeds beter kennen. Ze ontwikkelen hun eigen identiteit. Volwassenen zijn nog steeds belangrijk, bijvoorbeeld om hen te helpen met het volgende stapje te zetten, om hun nieuwe kennis aan te reiken en hun wegwijs te maken in de wereld. Pedagogisch medewerkers dienen hierbij oog te hebben in de ontwikkelingsstappen die kinderen doormaken. Ze hebben een sensitieve, maar ook onderzoekende en ontdekkende rol in wat kinderen boeit of juist remt en leveren een bijdrage aan hun ontwikkeling hierin.

Relaties in de groep

De basisbehoefte van de kinderen in de groep zijn: erbij horen, invloed uitoefenen, persoonlijke relaties leggen.

Een groep met kinderen die in hun vrije tijd lekker mogen spelen, een groep die jarenlang bij elkaar blijft: een dergelijke situatie geeft kinderen unieke kansen om te oefenen met sociaal gedrag. Dat lukt het beste in een positieve groep, dat wil zeggen een groep waarin positieve normen en onderlinge solidariteit de boventoon voeren. Kinderen gaan graag naar zo'n toe, zeker als ze daar ook seksegenoten van hun eigen leeftijd aantreffen.

Sommige kinderen hebben nauwelijks steun van de pedagogisch medewerker nodig om in een groep te kunnen functioneren. Anderen juist wel: nieuwe kinderen of kinderen die niet zo makkelijk vriendjes maken. Of kinderen die weinig ervaring hebben met functioneren in groepen en sociaal onhandige of teruggetrokken kinderen. Het is juist de taak van de pedagogisch medewerker om deze kinderen te steunen, te stimuleren en te begeleiden in het leggen van positief sociale contacten.

Samenwerken met ouders

Een goede samenwerking met ouders is op vele manieren belangrijk. Ouders en pedagogisch medewerkers zijn elkaars partners in de opvoeding. Een goede band en wederzijds vertrouwen zijn belangrijker dan overeenstemming over de opvoeding. Wederzijds positieve benadering draagt bij aan het gevoel van veiligheid van kinderen. Onderlinge uitwisseling van standpunten zorgt voor beter begrip voor elkaar.

Bij de uitwisseling hoort ook het inzicht krijgen in verschillen van opvatting en daar op een respectvolle manier mee omgaan. Om zo'n band tot stand te brengen, is het nodig om daarvoor tijd voor elkaar uit te trekken. Zowel voor informele contacten tijdens het halen als op meer officiële momenten, zoals bijvoorbeeld de 10-minuten gesprekken.

13. De Kleine Tuin

- **De locatie**

Ons nog niet zo oude gebouw is specifiek gebouwd en ingericht als kindercentrum. Hierdoor is alles vooraf bedacht waar rekening mee moest worden gehouden bij het indelen en inrichten van het kindercentrum. Het gebouw staat aan de Evenaar in Almere Buiten en is prima aan de voor- en achterkant bereikbaar met ruime gratis parkeergelegenheid.

Het is een gebouw naar het kind en niet andersom. Uw kind moet zich bij ons prettig en vooral thuis voelen.

Op de begane grond bevinden zich 3 kinderopvangruimtes. De babygroep beschikt over een eigen buitenspeelruimte.

Op de eerste etage bevindt zich 1 kinderopvang/BSO-ruimte met een eigen buitenspeelruimte en een BSO-ruimte. Op de tweede etage bevindt zich een BSO-ruimte en tevens onze moestuin en bibliotheek.

De groepsruimtes geven toegang tot de kinderslaapkamers en –toilet- en doucheruimtes. Tevens kan daar vandaan de buitenspeelplaats bezocht worden. De baby-peuter en kleutergroep hebben hun eigen buitenspeelplaats afgestemd op de ontwikkeling van het kind. De tuinen zijn geheel omheind door een groen hekwerk en maakt een rustieke indruk.

De diverse speelruimtes zijn overal ruim van opzet waarbij alles heel logisch op elkaar is aangesloten zodat de speeltoestellen buiten makkelijk bereikbaar en toegankelijk zijn. De natuur staat daarbij centraal in onze aanpak en wordt steeds op verschillende manieren onder de aandacht gebracht van uw kind.

Ook bij de inrichting hebben wij zo veel mogelijk rekening gehouden met wat de natuur ons brengt. Met name de kleuren van wanden, deuren, vloeren en platen versterken de verbinding met de natuur en geven aan het geheel een warme uitstraling.

De kinderen worden met de auto of lopend vervoerd.

Voor kinderen is er veel om te ontdekken en nieuwsgierig te blijven.

- **De Stamgroepen**

De Kleine Tuin werkt met drie stamgroepen: 4-5 jaar, 5-7 jaar en 7-13 jaar.

Het maximaal op te vangen aantal kinderen per stamgroepsruimte hangt af van de grootte van de groepsruimte, het aantal m² speelruimte per kind en de wettelijke pkr. Op de website van het Landelijk Register Kinderopvang kunt u lezen hoeveel kindplaatsen Kindercentrum De Kleine Tuin heeft en hieronder staat een beschrijving van onze groepen.

- **De wettelijke pkr**

1 pedagogisch medewerker per 10 aanwezige kinderen vanaf 4 jaar;
1 pedagogisch medewerker per 10 aanwezige kinderen vanaf 8 jaar (t/m 2018);
OF 2 pedagogisch medewerker en een extra volwassene per 30 aanwezige kinderen in de leeftijd vanaf 8 jaar (t/m 2018);
1 pedagogisch medewerker per 12 kinderen van 7 tot 13 jaar (vanaf 01-01-2019);
1 pedagogisch medewerker per 11 kinderen voor 4 tot 13 jaar (vanaf 01-01-2019).

Speciaal voor de berekening van de pkr wordt er gebruik gemaakt van de digitale IKK-Rekenhulp.

- **Stamgroep 3-5 jaar 'De Boontjes'**

Voor deze jonge kinderen is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker in de buurt is. Dat geeft een veilig gevoel: mocht het nodig zijn, dan kan zij ingrijpen of helpen. Kleuters kijken ook regelmatig naar de pedagogisch medewerker: 'Zie je wel wat ik doe?' Zij houden van structuur, regels zekerheid en herhaling. De stamgroep biedt ruimte voor 21 kindplaatsen, waarvan 8 peuters. Twee vaste pedagogisch medewerksters begeleiden de groep.

- **Stamgroep 5-7 jaar 'De Pompoenen'**

Tijdens de lagere schoolleeftijd wordt de wereld van de kinderen groter en groter. Voor deze kinderen is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker in de buurt is. Dat geeft een vertrouwd gevoel: kinderen gaan steeds meer over **zichzelf** nadenken: 'Wat kan ik? Wat kan ik niet? Hoe zie ik eruit? Hoe voel ik me? Wat wil ik?'. De pedagogisch medewerksters ondersteunen de kinderen in een positieve sfeer met hun zelfvertrouwen. De stamgroep biedt ruimte voor 24 kindplaatsen. Twee vaste pedagogisch medewerksters begeleiden de groep.

- **Stamgroep 7-13 jaar 'De Pepers'**

Voor deze, al wat oudere kinderen, is de pedagogisch medewerker degene die de goede voortgang van hun spel bewaakt en een scheidsrechter als het mis gaat. Zij hebben hulp nodig bij het organiseren van

dingen die zij voor het eerst gaan doen. De pedagogisch medewerker is ook een vraagbaak en wat zij niet weet, vragen ze aan een andere volwassene of zoeken het op via Google. De stamgroep biedt ruimte voor 23 kindplaatsen. Eén vaste pedagogisch medewerkster begeleidt de groep.

- **Wenbeleid**

Het doel van de wenperiode is dat het kind zich veilig en vertrouwd voelt in de nieuwe situatie om zich in de groep te voegen, te spelen en te ontwikkelen. Het begeleiden van de nieuwe kinderen is van belang. Zo worden de andere kinderen op de groep op de hoogte gebracht, het kind wordt voorgesteld aan de groep en laten wij de andere kinderen vertellen hoe de dag verloopt en wat de regels zijn. Wij zullen zoveel mogelijk ook tijdens vrij spel het kind begeleiden tot het zich veilig voelt.

Van kdv naar bso – Intern wenbeleid

Als een kind doorstroomt naar de bso, wordt in overleg met de ouder(s), een wenschema opgesteld van minimaal 2 dagdelen. In de vakanties raden wij wennen niet aan. De dagen zijn veelal anders en soms is er een uitstapje gepland. Als het voor de ouder(s) niet anders kan, wijken wij hiervan af.

Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijkertijd op een groep komen wennen. Het wennen kan het beste plaatsvinden binnen 2 weken.

Bso – Extern wenbeleid

Als er een nieuw kindje op de bso start mag het voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum 2 keer een dagdeel (boventallig) komen wennen en indien nodig vanaf de plaatsingsdatum nog 1 of 2 keer. Samen met de Pedagogisch Medewerker van de groep maakt u afspraken over en wanneer uw kind komt wennen op de bso.

- **Structureel en incidenteel afnemen van extra dagen**

Als ouder(s) incidenteel een extra dag of dagdeel willen afnemen (buiten de vaste contracturen) of een dag willen ruilen, dan is dit mogelijk op de eigen groep als het kinderaantal dat toelaat. Onze voorkeur gaat uit naar extra opvang op de eigen groep omdat het gevoel van veiligheid en geborgenheid voor het kind bij ons centraal staat. Indien er geen plaats is op de eigen groep, is opvang op een andere mogelijk, in overleg met de ouder(s) en na schriftelijke vastlegging.

Als het afnemen van een extra dag of dagdeel structureel wordt, dan is ons uitgangspunt dat het kind voor de extra dag in zijn eigen groep geplaatst wordt. Wanneer de groepsgrootte dat niet toelaat, kunnen we in overleg met de ouder(s) besluiten het kind voor die dag tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Hiervoor is schriftelijke toestemming van de ouder(s) nodig. In zo'n situatie plaatsen wij het kind maximaal 1 dag in een andere stamgroep. Zodra er plaats is in de eigen groep, gaat het kind alle dagen naar die groep. Dat datum waarop dit gebeurt is vastgelegd in een overeenkomst.

- **Dagranden**

Kindercentra die langer dan 10 uur per dag open zijn, mogen gebruik maken van de drie-uursregeling om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen. Je mag dan op de BSO tijdens de vakanties ten hoogste drie uur per dag, niet aaneengesloten, minder beroepskrachten ingezet worden dan volgens de beroepskracht-kindratio vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de pkr.

Tijdens de schoolweken mag je op de BSO gebruik maken van de half-uursregeling. Je mag dan een half uur per dag minder beroepskrachten inzetten dan volgens de pkr vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de beroepskracht-kindratio. Tijdens de schooldagen maken wij tussen 18.00 en 18.30 uur gebruik van deze drie-uursregeling. Vanaf 18.30 uur zijn de eerste kinderen opgehaald en wordt er niet meer afgeweken van de pkr.

Bij Kindercentrum De Kleine Tuin maken wij gebruik van de drie-uursregeling aan de randen van de dag en tijdens onze gebruikelijke middagpauzes. Wij werken met de volgende diensten:

7.00	8.00	13.00- 13.30	13.30- 14.00	18.00	19.00
PM-er A	PM-er B	Pauze 30 min.	Pauze 30 min.	PM-er A	PM-er B
1 uur afwijken 7.00-8.00 uur		1 uur afwijken 13.00-14.00 uur		1 uur afwijken 17.30 – 18.30 uur	

Wij houden op de daglijsten bij hoe laat de kinderen gebracht en gehaald worden. Met deze tijden kunnen wij inzichtelijk maken vanaf hoe laat wij afwijkt van de pkr en gebruik maakt van de drie-uursregeling.

- **Samenvoegen**

Aan de randen van de dag worden de kinderen in een ruimte gebracht en opgehaald. De groepen kunnen met bepaalde activiteiten worden samengevoegd zoals buitenspelen, sporten, muzikles etc. Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/of ziekte worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's of bekende invalkrachten.

14. De pedagogische doelen

- **Vier pedagogische basisdoelen**

Op onze bso willen we bereiken dat kinderen:

- Zich lichamelijk en emotioneel veilig voelen omdat veiligheid een basisvoorwaarde is voor ontdekken en ontwikkelen.
  - Zich persoonlijk ontwikkelen omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor persoonlijke talenten.
  - Zich sociaal ontwikkelen omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor sociale ontwikkeling.
  - Waarden en normen meekrijgen die hen helpen op te groeien tot zelfstandige, actieve, aardige, sociaal voelende en democratisch denkende burgers.
-
- Zich lichamelijk en emotioneel veilig voelen omdat veiligheid een basisvoorwaarde is voor ontdekken en ontwikkelen.

Rol pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker kijkt en luistert naar de kinderen. Ze ziet wat een kind leuk vindt, lost een lastige of dreigende situatie op met een grapje. Ze geeft een onzeker of twijfelend kind steun, zodat het iets nieuw probeert uit te voeren. Ze moedigt aan. Ze heeft ook oog voor gebeurtenissen die onveilig voor het kind zijn, zoals pesten en buitensluiten of de spanning van een negatieve groeps sfeer. Verder draagt ze bij aan een positieve groeps sfeer en een goede band tussen de pedagogische aanpak thuis, op school en op de bso.

- Zich persoonlijk ontwikkelen omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor persoonlijke talenten.

Rol pedagogisch medewerker

Goed kijken wat kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling en dat aanbieden. Afwisselen van sturing, spelverrijking en vrijlaten bij het spelen. Heeft oog voor de interesses en behoeften van elk individueel kind en weet tegelijk het groepsproces en de (sport)activiteiten zo te organiseren dat iedereen aan bod komt. Ze weet kinderen op tal van gebieden een stimulans te geven. Dat kan gaan om theater- en museumbezoek, samen koken, maatschappelijke betrokkenheid, een bejaarde buurvrouw helpen of op bezoek bij de bakker verderop. Hierbij spelen eigen talenten van de pedagogisch medewerker een zekere rol.

- Zich sociaal ontwikkelen omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor sociale ontwikkeling.

Rol pedagogisch medewerker

Op de bso worden andere sociale waarden gevraagd dan op de basisschool. Daar bepaalt de leraar in veel situaties wie met wie samenwerkt en zijn de groepen ingedeeld naar dezelfde leeftijd. Op onze bso slaan de pedagogische medewerkers piketpaaltjes, daarbinnen kunnen de kinderen hun gang gaan. Pedagogisch begeleiders zijn minder sturend en meer begeleidend en coachend.

- Waarden en normen meekrijgen die hen helpen op te groeien tot zelfstandige, actieve, aardige, sociaal voelende en democratisch denkende burgers.

Rol pedagogisch medewerker

Kinderen moeten de kans krijgen om de waarden en normen van de samenleving waar zij deel van uit maken te leren kennen. Ook cultuuroverdracht hoort hierbij. De bso is immers een bredere samenleving dan het gezin. Pedagogisch medewerkers hanteren de kinderp participatie als middel om waarden en normen over te dragen. Zij betrekken de kinderen bij het nadenken over het omgaan met computers en televisie, over de inrichting van de ruimte en over het programma van de vakanties. Kinderen leren zo om na te denken voordat een besluit wordt genomen. De leidster heeft hierin vooral een coachende en begeleidende rol en veel minder een sturende. Het opruimen en gezellig houden van de ruimten waarin ze spelen en verkeren, hoort daarbij. Ook de verantwoordelijkheden in het verzorgen van de dieren.

De wijze waarop pedagogisch medewerkers begeleiden en coachen speelt een grote rol. Het gaat niet alleen om het maken van afspraken, maar ook om reflectie en discussie: waarom is dat nou zo belangrijk?

De Kleine Tuin profileert zich op ontspanning, maar ook op betrokkenheid met de natuur, sport en beweging. Een sprekend voorbeeld hiervan is het aanbod van sportvelden aan de Evenaar. De pedagogisch medewerkers spelen hierin een actieve rol. Het gaat bij ons om evenwicht. Niets moet! Wel stimuleren we actief en proberen kinderen enthousiast te maken, ook voor dingen waarvoor ze minder geïnteresseerd zijn. Zo bieden we ruimte voor vrijheid en krijgt het kind het gevoel van vrijetijdsbesteding. De bso van De Kleine Tuin is daarom ook leuk.

15. De pedagogische middelen

In de gereedschapskist van de pedagogisch medewerkers van de bso De Kleine Tuin zitten acht pedagogische middelen. Zij gebruiken ze om hun pedagogische doelen te bereiken en tegemoet te komen aan wat kinderen nodig hebben.

- **De pedagogisch medewerker en de leidinggevende**

De positie van een pedagogisch medewerker in een kinderleven is invloedrijk omdat ze velen jaren achtereen een steun en stimulans voor kinderen kunnen zijn. Onze pedagogisch medewerkers gaan op pad met een algemene pedagogische opdracht in een belangrijke levenssfeer van schoolkinderen, namelijk hun vrije tijd. Daar kunnen ze kinderen emotionele ondersteuning bieden, hun talenten helpen ontwikkelen, hun sociale relaties helpen vormgeven en hun morele ontwikkeling ondersteunen.

Een belangrijk aspect van het beroep is de samenwerking in een team. In een divers team waarin open communicatie en permanent leren de norm is, kunnen ieders specifieke talenten worden ingezet voor een gezamenlijk aanbod aan de kinderen.

Het werken met kinderen vergt een bepaalde beroepshouding. De pedagogisch medewerkers van De Kleine Tuin werken met warmte, reflectie en een onderzoekende houding.

- **De middelen**

1. Interactievaardigheden
2. Organisatie van de groep
3. Dagritme
4. Kinderparticipatie
5. (Sport)spel- en activiteitenbegeleiding
6. Binnen- en buitenruimte
7. Observeren en volgen
8. Samenwerken met de omgeving

Interactieve vaardigheden

De interactie met kinderen is een basis voor goede buitenschoolse opvang. De pedagogisch medewerkers houden rekening met de mate van autonomie die de kinderen nodig hebben om op zichzelf te zijn en zelf zaken uit te proberen. Ze voeren ook gesprekken met de kinderen omdat ze structuur nodig hebben en hun grenzen leren stellen. Ze begeleiden en coachen in de onderlinge contacten, oefenen ook in de sociale vaardigheden. Gebruiken hierbij ook tools zoals sport en bewegen. Kinderen met een 'lastig gedrag' krijgen extra aandacht en belonen positief gedrag.

Organisatie van de groep

Een goede organisatie van de groep bestaat uit vier aspecten:

- Zorg voor een positieve groep (begeleiden van processen)
- Opstellen en handhaven van groepsregels (opstellen van expliciete gedragsregels)
- De eigen groep als basis (zoveel mogelijk horizontaal)
- Een opendeurenbeleid (spelen met andere kinderen, dus ook verticaal)

Dagritme

De pedagogisch medewerkers houden een dagritme aan met vaste elementen en een vaste volgorde. Daarbinnen bestaat voldoende ruimte voor individuele keuzes. Zo bieden ze kinderen zowel houvast als ruimte om de vrije tijd zelf in te vullen.

Dagelijks zorgen we voor een uitdagend themagericht activiteitsaanbod met aandacht voor de thema's natuur, sport en spel, drama en kunst waar we alle kinderen voor enthousiasmeren. Kinderen mogen hun eigen keuzes maken en mogen bij ons ook gerust even lekker onderuit op de bank, een spelletje doen, lezen, knutselen of lekker naar buiten. De kinderen hebben vrij en 'moeten' dus niks. Onze groepsruimtes hebben wij ingericht met verschillende hoeken, zoals bijvoorbeeld een bouwhoek, een huishoek, een creatieve hoek en een hoek om lekker te relaxen met een boekje of een spelletje.

Bij alle activiteiten staat voorop dat de kinderen het leuk moeten vinden wat ze doen. Hieronder geven wij een globale omschrijving van onze dagindeling op de BSO.

- VSO

De voorschoolse opvang start om 7.00. De kinderen worden opgevangen op de stamgroep 'De Pompoenen'. Tijdens de voorschoolse opvang is er ruimte voor vrij spel. Kinderen mogen tot 7.30 op de groep ontbijten. Om 8.00 maken de kinderen zich gereed om te vertrekken naar school. Samen met de pedagogisch medewerker verlaten zij de groep.

(7.00 start VSO, ruimte voor vrij spel

8.00 spullen bij elkaar zoeken, opruimen etc.

8.10 vertrek naar school)

- NSO

Tijdens de NSO maken wij onderscheid tussen een korte en een lange middag.

Korte middag

Op deze dagen starten wij direct om 15.45 met een warme maaltijd of een cracker. De kinderen zitten aan tafel volgens 'De restaurant' methode, 'zo hoeven kinderen die sneller eten niet te wachten op de kinderen die langer de tijd nodig hebben en wordt er voorkomen dat er 'dode momenten' ontstaan waarin kinderen zitten te wachten en op een negatieve aandacht zullen gaan vragen.' Na het eten biedt de pedagogisch medewerker activiteiten aan. Dit kunnen diverse activiteiten zijn passend bij het thema zoals buitenspelen, kunst, spel, groepsactiviteit, rollenspellen, natuur enz.

(15.15 einde schooltijd, verplaatsen naar DKT

15.45 eten en drinken

16.15 ruimte voor activiteiten

17.00 eerste kinderen worden opgehaald

19.00 sluit BSO)

Lange middag

Op deze dagen starten wij om 12.45 met een lunch. De kinderen zitten aan tafel volgens 'De restaurant' methode dat houdt in dat als kinderen klaar zijn, zij van tafel mogen en vrij mogen spelen. De pedagogisch medewerker biedt de activiteiten aan nadien zij de lunch heeft opgeruimd. Dit kunnen diverse activiteiten zijn passend bij het thema zoals buitenspelen, kunst, spel, groepsactiviteit, natuur enz.

Om 16.00 wordt de warme maaltijd geserveerd en eten de kinderen warm of een cracker volgens 'De restaurant' methode. Na de warme maaltijd is er nog ruimte voor vrij spel, een groepsactiviteit, buitenspelen enz.

(12.30 einde schooltijd, verplaatsen naar DKT

12.45 lunch

13.15 ruimte voor activiteiten

16.00 warme maaltijd

16.30 vrij spel

17.00 eerste kinderen worden opgehaald

19.00 sluit BSO)

Vakanties

In de vakanties kunnen kinderen al vanaf 7.00 gebracht worden. Zij worden opgevangen op de stamgroep 'De Pompoenen'. Tijdens de schoolvakanties werken wij met aangepaste thema's.

In de schoolvakanties worden er uitstapjes gemaakt, bijvoorbeeld naar het bos, het strand, de speeltuin, de dierentuin, sportdag etc. Wij gebruiken diverse vervoersmiddelen afhankelijk van het geplande uitje, dit kan te voet zijn, per bakfiets, per bus of per auto. Ook dan wordt de PKR in acht genomen. Wij werken volgens het 'protocol uitstapjes'. In de vakantie houden wij ons vast aan gezette tijden waarop gegeten en gedronken wordt. Zo eten wij in de ochtend fruit, in de middag een lunch en einde dag een warme maaltijd. Dit geeft kinderen ritme en structuur. Ouders worden op de hoogte gebracht van het vakantieprogramma via een nieuwsbrief.

Voor 'sport en spel' verlaten wij de basislocatie. De sportles wordt gegeven in de Sportzaal van de Cartoon. In dit gebouw zit ook de school Het Drieluik. De kinderen die mee doen aan de sportles hebben zich hiervoor aangemeld. De kinderen verzamelen zich bij het Drieluik en gaan direct mee met de pedagogisch medewerker naar de sportzaal. Wij lopen van en naar de locatie toe met de pedagogisch medewerker. Op maandag zijn de kinderen om 17.00 terug op de basislocatie en op dinsdag om 18.00. Te allen tijde zijn er vaste pedagogisch medewerkers op locatie, gaat er een vaste pedagogisch medewerker mee naar de themalocatie en houden we vast aan de PKR.

Kinderparticipatie

Kinderparticipatie betekent dat kinderen een stem hebben in allerlei zaken die hen direct aangaan, zoals het programma, de inrichting, de groepsregels, het eten, etc. De pedagogisch medewerker ondersteunt hen daarbij. Kinderen leren hierbij onderling te overleggen en daarna te onderhandelen met andere partijen (bijvoorbeeld de pedagogisch medewerker). Het is een proces waarbij wensen en meningen op elkaar worden afgestemd.

Spel- en activiteitenbegeleiding

Vrij spel en georganiseerde activiteiten zijn beide belangrijke onderdelen van het aanbod in buitenschoolse opvang. De pedagogische doelen hierbij zijn:

- Autonomie ervaren
- Experimenteren en ervaren door doen
- Uitdagen om tot zelfspelen te komen
- Iets leren
- Samenspelen en vrienden maken

Pedagogisch medewerkers kunnen hierbij meedoen, afstand houden, spel op gang brengen, begeleiden, etc.

De binnen- en buitenruimte

De binnenruimte van De Kleine Tuin is ruim en goed gevuld en steunt het werk van de pedagogisch medewerker. Er bestaat een diversiteit aan ontspanningsmogelijkheden:

- Chillen
- Tafelvoetbal
- Sjoelen
- Koken
- Gezelschap spellen
- Leeshoek
- Naailes
- Spelcomputers
- Diverse tafels om met lego, etc. te spelen

De buitenruimte biedt de volgende ontspanningsmogelijkheden:

- Omgang met dieren
- Verzorgen van dieren
- Grote skelter met aanhangwagen
- Meerdere sportvelden voor allerlei sportbeoefening; op maandag en dinsdag maken wij en uitstapje naar de sportzaal
- Moestuin

Observeren en volgen

Observeren in de betekenis van het dagelijks oplettend rondkijken tijdens het werkt zit in de gereedschapskist van de pedagogisch medewerker. Systematisch observeren en het bijhouden van een kindvolgsysteem vinden wij in beginsel minder zinvol wanneer de opvang normaal verloopt. Onder het takenpakket van pedagogisch medewerkers behoort het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen en het doorverwijzen van de ouders naar passende instanties voor verdere ondersteuning wanneer de kinderopvang dit niet kan bieden. Wanneer wij problemen in de ontwikkeling van een kind signaleren, zullen wij hiervoor contact opnemen met de betreffende ouders. Het intakegesprek of signalen tijdens de opvangperiode kan aanleiding geven om op verzoek van ouders of op advies van de pedagogisch medewerker een kind te observeren.

Indien wij zorgen hebben omtrent een kind zullen wij gericht gaan observeren in samenspraak met de ouders. Observeren is een van tevoren geplande actie, waarvoor een vraagstelling is bedacht en tijd is ingeruimd. Het observeren is onderdeel van handelingsgericht werken. Hieronder de cirkel van handelingsgericht werken die wij bij het gericht observeren gebruiken:

Uit: Handelingsgericht werken, een handreiking voor het schoolteam (aangepast, KK)

De pedagogisch medewerker van De Kleine Tuin neemt waar, geeft betekenis aan hetgeen ze waarneemt, kijkt naar specifieke ontwikkelingsbehoefte van het kind (begrijpen) en maakt daarop een plan en gaat dit realiseren. Om vervolgens de cyclus nogmaals te doorlopen om te controleren of dit geleid heeft tot een positief resultaat.

Instanties waar wij ouders naar door kunnen verwijzen zijn:

- Consultatiebureau 0-4 jaar De Binder
Edelhertweg 21
1338 EC ALMERE
- Consultatiebureau 0-4 jaar De Compagnie
Balistraat 1
1335 JN ALMERE

<https://www.igzalmere.nl/contact-locaties-en-openingstijden/almere-buiten>

- Logopedisch spreekuur 0-4 jaar
logopediealmere@ggdflevoland.nl

- Opvoedadviseur in de buurt:
088 002 99 90
- **Integrale Vroeghulp**
Wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling of het gedrag van je kind. Integrale Vroeghulp is een samenwerking tussen verschillende organisaties, waaronder JGZ Almere.
<https://integralevroeghulp.pleio.nl>

Hierover worden dan goede, dikwijls afgebakende afspraken gemaakt tussen De Kleine Tuin, de ouders en eventueel de school of hulpverlenende instanties.

De verslaglegging vindt schriftelijk plaats. Ouders worden in deze situatie door ons doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning.

Wanneer een kind de leeftijd van 4 jaar bereikt, vindt er een overdracht plaats van kennis over de ontwikkeling van het kind aan de basisschool. Wij maken hiervoor gebruik van het overdrachtsformulier Peuter-estafette. Het overdrachtsformulier Peuter-estafette vormt een onderdeel van deze samenwerking. Het is een uniform hulpmiddel dat bijdraagt aan een ononderbroken ontwikkelingslijn van het kind. De basisschool kan direct aansluiten op hetgeen een kind al goed kan of waarvoor nog extra aandacht nodig is en kan zo verder werken aan de ontwikkeling. Hierdoor wordt de continuïteit in de ontwikkeling van de kinderen gewaarborgd.

Ouders krijgen het formulier aan het einde van de kinderopvangperiode mee en kunnen de peuter-estafette overdragen aan de basisschool waar hun kind heen gaat.

Samenwerken met de omgeving

Samenwerking met de omgeving gaat over samenwerken met:

- Ouders
- Basisschool
- Vrijtijdsorganisaties
- Andere voorzieningen in de buurt

Door samen te werken kan de pedagogisch medewerker de verschillende werelden van het kind aan elkaar plakken en dikwijls ook beter begrijpen.

- Ouders

Dagelijks tijdens de breng- en ophaalmomenten vindt afstemming plaats over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Indien er vanuit ouders er behoefte is of de pedagogisch medewerkers hebben zorgen wordt er met ouders een gesprek gepland.

- Basisschool

Periodiek afstemmen m.b.t. afhalen, specifieke observatieaandachtspunten die zijn afgesproken, etc. De Kleine Tuin heeft mogelijkheden tot ondersteuning in huiswerkbegeleiding. In bijzondere gevallen willen we hier invulling aangeven omdat ons uitgangspunt is dat kinderen tot 13 jaar heerlijk moeten kunnen (buiten)spelen.

- Vrijtijdsorganisaties en andere voorzieningen in de buurt

Denk hierbij aan sportverenigingen, jongerencentrum, etc. Samenwerken vraagt hierbij specifieke taken van de pedagogisch medewerker, zoals bijhouden, afspraken maken, zicht houden op de kwaliteit. Indien sprake is van een volledige begeleiding vanuit De Kleine Tuin, blijft De Kleine Tuin verantwoordelijk.

16. Personeel van de BSO

De opvang bij De Kleine Tuin vindt plaats van maandag t/m vrijdag van 07.00 – 19.00 uur. Gedurende deze opvangperioden zijn altijd minimaal 2 pedagogisch medewerkers aanwezig. In beginsel wordt de kinderdagopvang niet ondersteund door andere volwassenen dan de teamleden. Onder teamleden worden ook verstaan de BOL en BBL-studenten die de beroepspraktijkvorming volgen op het Kindercentrum De Kleine Tuin.

- **De pedagogisch medewerkers**

Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/of ziekte worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's of bekende invalkrachten.

Alle medewerkers inclusief invalkrachten, beschikken over een verklaring omtrent gedrag volgens de continue screening.

Voor de specialistische kindzorg geldt dat er te allen tijde een verpleegkundige aanwezig is.

- **Stagiaires**

Kindercentrum De kleine tuin vindt het belangrijk om studenten die een baan in de kinderopvang ambiëren, een goede leeromgeving te bieden om op deze manier de instroom van nieuw goed opgeleid personeel positief te beïnvloeden. Uitgangspunt daarbij is, dat de aanwezigheid van een stagiaire en de pedagogische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de kinderen niet mag schaden. Een stagiaire die het vak nog moet leren, moet ook de gelegenheid krijgen om te kijken naar en te leren van vaste pedagogisch medewerkers. Aan iedere stagiaire wordt een stagebegeleider vanuit onze organisatie gekoppeld. Stagiaires voeren alleen gedelegeerde ondersteunende taken uit onder supervisie van een gediplomeerde beroepskracht. Stagiaires krijgen de mogelijkheid vaardigheden en ervaring te verwerven welke binnen de opleiding vallen en vereist zijn voor de opleiding. Zij zullen zoveel mogelijk binnen het programma naar eigen kunnen meedraaien binnen de groep.

Daarnaast dient er ten alle tijden zorgvuldig om te worden gegaan met de verantwoordelijkheden die de stagiaire aankan en mag dragen. Zo zal een BOL stagiaire nooit mee mogen tellen voor de BKR, en een BBL werknemer slechts uitsluitend na overleg. Ouders worden op de locatie op de hoogte gebracht over de aanwezigheid van stagiaires en BBL werknemers. Kindercentrum De kleine tuin is een door SBB erkend leerbedrijf en biedt jaarlijks een aantal BPV-plaatsen (beroepspraktijkvorming) aan op dagopvang en buitenschoolse opvang, aan leerlingen die studeren voor pedagogisch werker. Er wordt onderscheid gemaakt tussen Beroeps opleidende Leerweg (BOL) en Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL) stages. Bij de BOL volgt de leerling drie of vier dagen per week onderwijs op de opleiding en wisselt dat af met beroepspraktijkvorming bij Kindercentrum De kleine tuin. In de praktijk werkt de BOL-er aan opdrachten vanuit de opleiding om zo vakbekwaam te worden als pedagogisch medewerker. Dit betekent dat de BOL-er bijvoorbeeld;

- een groepje kinderen leert begeleiden tijdens eet en drinkmomenten,
- een gerichte activiteit met kinderen mag voorbereiden en uitvoeren,
- gesprekken voert met de kinderen,
- mee gaat met het ophalen van de kinderen ,
- de huishoudelijk medewerker kan ondersteunen,

- de ontwikkeling van kinderen leert observeren en begeleiden,
- aanwezig kan zijn bij een intakegesprek met ouders en zelf leert voeren, enzovoort.

Stapsgewijs en onder begeleiding van de verantwoordelijke pedagogisch medewerker zal de BOL-er steeds meer taken leren uitvoeren.

Bij de BBL leerling wordt werken met leren gecombineerd. BBL leerlingen krijgen een leerarbeidsovereenkomst en maken onderdeel uit van de personeelsformatie. De BBL-leerling krijgt naarmate de opleiding vordert meer verantwoordelijkheden. De mate van formatieve inzet is op basis van informatie van zowel de opleidings- als de praktijkbegeleider. De opleiding geeft informatie over de fase van de leerling en hoe de voortgang is. De praktijkbegeleider geeft informatie over de voortgang in de praktijk. Zo zal er een steeds grotere rol zijn voor de BBL werknemer in bijvoorbeeld het begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling, het werken aan kwaliteit en deskundigheid, het opvoeden en ontwikkelen van het kind(eren) in de kinderopvang.

Meer informatie met betrekking tot beleid kunt u vinden in ons protocol stagiaires.

- Groepshulp

Groepshulpen verrichten aanvullende en ondersteunende werkzaamheden, ten behoeve van de kinderen en draaien volledig mee met het dagprogramma. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd onder supervisie van een gediplomeerde beroepskracht.

Onze groepshulp voert onder begeleiding van de pedagogisch medewerker licht verzorgende werkzaamheden uit, zoals het kinderen eten geven. Ze voert licht huishoudelijke werkzaamheden uit ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers met name op het gebied van schoonmaak van de lokalen en het speelgoed, het verzorgen van de was, het verschonen van de bedden en het voorbereiden van eten. Ze begeleidt eventueel samen met de pedagogisch medewerker(s) kinderen tijdens halen, brengen en/of uitstapjes. Haar doel is Pedagogisch medewerkers ondersteunen, zodanig dat zij gemakkelijker en met meer aandacht de kinderen kunnen opvangen in een schone ruimte.

Ondersteuning in bijzondere gevallen

In bijzondere gevallen ondersteunen andere volwassenen de kinderdagopvang. Deze bijzondere gevallen zijn:

Uitstapjes

Hierbij hanteren we de standaard van 1 leidster / toezichthouder op 8 kinderen. In geval van acht kinderen of minder gaan standaard 2 leidsters mee. In beginsel wordt de ondersteuning gezocht in de rechte familielijn (vader, moeder, opa en oma).

Viering bijzondere feesten

Onder bijzondere feesten verstaan we Kersfeest, Pinksteren, Sinterklaas, etc. Hierbij kunnen ook anderen dan personen in de rechte familielijn ondersteunen. Te allen tijde zijn hierbij het minimum aantal leidsters van De Kleine Tuin vertegenwoordigd.

Samenwerking met externen

Sommige lidmaatschappen van externe organisaties (voetbal, zwemmen, scouting, etc.) vereisen een samenwerking en soms een uitbesteding van begeleiding. In die gevallen zal altijd contact worden

opgenomen met de ouders of verzorgers en de toestemming hierin schriftelijk worden overeengekomen. Zulke overeenkomsten leiden altijd tot afbakening van de onderscheiden verantwoordelijken (De Kleine Tuin / organisatie / ouders).

17. Bijzondere protocollen

In afzonderlijke documenten worden de volgende onderwerpen beschreven en onder aandacht van de oudercommissie en ouders of verzorgers gebracht:

- Reglement oudercommissie
- Certificaten speeltoestellen
- Toetsingskader kinderdagverblijven
- Toetsingskader BSO
- Gedragscode team De Kleine Tuin
- Algemene voorwaarden
- Beleidsplan Veiligheid & Gezondheid
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bestemd voor alle beroepskrachten werkzaam in de branche kinderopvang
- Aansluitovereenkomst Stichting Klachtencommissie
- Klachtenreglement Stichting Klachtencommissie
- Klachtenreglement De Kleine Tuin
- Veilig slapen
- Toediening medicijnen
- Protocol stagiaires